LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $1200
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 53 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penktadienis, Liepos (July) 14, 1967, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 56-ieji

KRISLAI

Nuoširdžiausia padėka
Pas greatneckiečius
Trumpai ir aiškiai
Nugentams kraitis
Juokdariai

— Rašo **A. Bimba** —

Aš tikiu, kad kiekvienas savo gyvenime esate turėję momentų, kuriems apibūdinti trūksta žodžių. Tokį momentą aš dabar gyvenu.

Pastangos mane nupilietinti nepavyko. Labai, labai džiaugiuosi.

Bet pergalė ne tik mano asmeniška. Šioje byloje buvo įveltas visų natūralizuotų piliečių reikalas.

Gyveni žmogus per penkerius, per dešimt, arba per penkiasdešimt metų, jautiesi pilnateisiu piliečiu: dalyvauji rinkimuose, balsuoji, niekas nekliudo. Bet staiga kas nors supyko, užsimanė tau keršyti, valdžios įstaigoje atsirado pareigūnas, kuriam nepatinka tavo veikla, tavo politinės pažiūros, ir užvedė bylą prieš tave nupilietinti. Klapavokis, rūpinkis, teisinkis, ginkis, samdyk advokatus, eikvok laiką ir energiją! O ką tai reiškia, tai neturėjusiam tokio reikalo, tokios politinės bylos su valdžios organais, kuriems netrūksta nei dolerių, nei laiko, nei advokatų, — tokiam sunku ir įsivaizduoti.

Žiauru, nežmoniška, neteisinga, nesuderinama su šalies Konstitucija, kad net po keleto desėtkų metų drįstų kas nors kėsintis ant tavo pilietybės, bet buvo kėsintasi, buvo stengtasi pilietybę atimti.

Tokių natūralizuotų piliečių, rodos, turime apie keturioliką milijonų!

—:—

Gerai, kad pažangioji visuomenė, ypač, kad pažangieji Amerikos lietuviai suprato, ką reiškia ši byla, ką reiškia šis kėsinimasis, ir taip energingai moraliniai ir finansiniai padėjo pasikėsinimą atremti. Savo paties pastangomis būčiau nepajėgęs kovą vesti.

—:—

Kaip jums visiems atsidėkoti? Tiek daug jūsų taip nuoširdžiai prisidėjote prie šios pergalės pasiekimo!

Nuoširdžiausiai dėkoju visiems ir visoms.

Dėkui Amerikiniam Sveturgimiams Ginti Komitetui.

Dėkui Bimbos Pilietybės Gynimo Komitetui, pirmoje vietoje jo viršininkams: pirm. K. Briedžiui, iždininkei Bronei Keršulienei ir sekretoriui Jonui Grybui.

—:—

O dabar apie dar vieną pikniką, kuris įvyks šį sekmadienį Great Necke. Reikia, kad jis būtų gražus, skaitlingas ir pasėkmingas. Svetingieji greatneckiečiai tikisi ir laukia visų. Jie žada mus gerai pavaišinti ir gražiai palinksminti.

—:—

Man atrodo, kad Tarybų Sąjungos premjeras Kosyginas labai gerai atsakė tiems, kurie taip jau labai "susirūpinę" Svetlana Alleliujeva. Viena, jis sakė, ji morališkai apsivogė moteriškė, antra — ji serga. Gaila, girdi, kad yra žmonių, kurie stengiasi ją politiniai panaudoti prieš Tarybų Sąjungą.

Aš maniau, kad kraitis yra jau seniai, seniai išėjęs iš mados. Deja, mano apsirikta. Skaitau iš Washingtono pranešimą, kad prezidentas Johnsonas, kuris tebeveda karą prieš skurdą, savo dukrai ir žentui paaukojo milžinišką kelių dešimtų tūkstančių dolerių vertės farmą!

Nieko sau Nugentams kraitelis!

—:—

Dar va ir kita įdomi naujiena. Čia jau iš Detroito, automobilių karalystės. Kokia ten Detroit Windsor International Freedom Festival organizacija mūsų delegacijos Jungtinėse Tautose vadą Goldbergą apdovanojo medaliu. Ir už ką? Nagi, už jo pasidarbavimą pasaulinės taikos reikalui!

Vidurio Rytuose padėtis "rimtėja"

United Nations. — Jungtinių Tautų generalinis sekretorius U Thant pasiūlė, o Saugumo Taryba pasiūlymą užgyrė, kad būtų pasiųsta į Vidurio Rytus (arba: Artimuosius Rytus) bešališki stebėtojai. Nutarta pasiųsti 25 tokius stebėtojus, kad jie iš abiejų Suezo kanalo šonų stebėtų, "kas ten darosi," ir pranešdinėtų Saugumo Tarybai tai, ką jie mato.

Manoma, kad tokiuo būdu bus galima neprileisti įvykti ginkluotiems susirėmimams tarp Izraelio ir Egipto jėgų.

Egiptas sutiko priimti į savo pusę JT stebėtojus. O kai šie žodžiai rašomi, gauta žinių iš Izraelio, kad ir jis sutinkąs įsileisti į savo valdomą teritoriją stebėtojus.

Iš Kairo pranešama, kad ten atvyko Jordanijos karalius Husseinas. Jį šiltai sutiko Nasseris. Kai šitie žodžiai rašomi, spėjama, kad Kaire įvyks keleto arabiškų valstybių galvų konferencija. Manoma, kad jose dalyvaus ir Alžyro, ir Irako, ir Sirijos vadovai. Jie visi aptars, "ką daryti toliau," kaip susitvarkyti, ir kaip nustatyti ateičiai gaires.

Tarybiniai karo laivai Aleksandrijos uoste

Alexandria, Egiptas. — Į Aleksandrijos ir Port Said uostus atplaukė dvylika Tarybų Sąjungos karo laivų. Jie čia bus apie vieną savaitę.

Tarybiniai laivai yra admirolo Igoro N. Molodsovo vadovybėje.

Šie laivai, sako pranešimai, pakviesti "paviešėti" Egipto vandenyse. Bet kiti spėja, jog jie čion atplaukė, kad palaikytų ramybę, kad Izraeliečiai nepultų Egipto, o jei jie pultų, tai tarybinės ginkluotosios jėgos padėtų egiptiečiams apsiginti.

Admirolas Molodsovas pasakė:

—Mūsų misija čionai padėti egiptiečiams atmušti agresoriaus pasimojimus.

Aleksandrijoje taip pat kalbama, kad šiuo tarpu Egipte yra Alžyro kariuomenės daliniai; jie prisiųsti tam, kad padėtų egiptiečiams išvyti iš Egipto žemės izraeliečius.

43 asmenys žuvo Tailande

Bangkok, Tailandas. — Autobusas, gabenąs apie 44 asmenis, skersavo geležinkelį. Tuo pačiu kartu atlėkė traukinys ir smogė į autobusą. 43 asmenys buvo užmušti.

Autobuso vairuotojas, šoferis, spėjo iššokti pro duris ir išsigelbėti. Dabar jis suimtas, nes, sakoma, jis tyčia skersavęs geležinkelį, kai atbėgo traukinys.

Tarybiniai artistai į JAV neatvyks

Iš Maskvos pranešė, kad Tarybų Sąjungos (Maskvos Didžiojo teatro) artistai ir kt. į Jungtines Valstijas neatvyks, kaip buvo pranešta anksčiau. Neatvyks, sakoma, dėl susidariusios nepalankios tarptautinės padėties. Jų čion atvykimas atidėtas neribotam laikui.

Taigi neatvyks ir Virgilijus Noreika, įžymusis Tarybų Lietuvos operos solistas.

Ši grupė, buvo manyta, pradės duoti koncertus su liepos 17 diena. Buvo pasamdytos Metropolitan operos patalpos Niujorke. Žmonės labai pirko tikietus, nors jie buvo brangūs. Iš viso iš anksto dviem savaitėm parduota už $250,000 įžangos tikietų.

Dabar paskelbta, kad visiems, kurie tikietus pirko, bus sugrąžinti pinigai.

Los Angeles. — Masės žmonių suruošė protesto mitingą prieš policiją, kuri baisiai žiauriai puolė demonstrantus renkalavusius baigti Vietname karą, kai čia lankėsi prez. Johnsonas.

Šaukiamas suvažiavimas svarstyt, kaip pastoti J. B. Johnsonui kelią

Planuojamas taikos žygis į Washingtoną

New York. — Taikos šalininkų veiklos komitetas, kuris organizavo Pavasarines demonstracijas Niujorke ir San Franciske už karo baigimą Vietname, neseniai buvo sušaukęs savo posėdį. Jis svarstė, kaip sumobilizuoti didžiuli taikos šalininkų žygį į Washingtoną ir tęsti kovą tuo pačiu klausimu, — reikalauti, kad baigtų karą Vietname.

Komitetas tam didžiam žygiui nuskyrė š. m. **spalio mėnesio 21 dieną.**

Žygiui mobilizuoti direktorius, dvasininkas James Bevel, užgyrė komiteto nutarimą, ir dabar, sakė jis, reikia visomis jėgomis ruoštis, kad taikos šalininkų žygis Washingtone būtų pats didžiausias, pats įspūdingiausias mūsų šalies istorijoje.

Buvo nutarta pakviesti darban keliolika jaunų žmonių, kurie jau dabar pradėtų veikti, — organizuoti žmones tam žygiui. Bet vieno asmens reikia su patyrimu, kuris galėtų visą organizavimo darbą vesti.

Buvo svarstytas ir kitas klausimas: kaip suorganizuoti Motinų Komitetą, kuris patartų jauniems žmonėms, ką daryti, kai bus šaukiami į karą. Šis Motinų Komitetas, beje, turėtų rinkti finansus žygiui paremti.

Didelius darbus nusitarė atlikti taikos šalininkų judėjimo komitetas.

Nuįstatino įstatymą

Albany, N. Y. — Niujorko valstijoje veikė 179 metų senumo įstatymas, pagal kurį miestų policija turėjo teisę bet koki neturtingą žmogų suareštuoti, atiduoti teismui, o pastarasis turėjo teisę bausti tokį žmogų šešiems mėnesiams kalėti. Tas įstatymas buvo žinomas "valkatystės" (vagrancy) vardu.

Dabar Court of Appeals nutarė, kad tasai įstatymas yra **nekonstitucinis** ir jis turįs būti iš valstijos knygų pašalintas.

Pagal tą įstatymą dažniausiai buvo areštuojami visokie "visuomenės iškrypėliai," ypač jei juos rasdavo "geresniuose miestų rajonuose" be jokio reikalo vaikščiojančius ar gatvėje gulinčius ir neturinčius nei cento kišenėje.

Prasidėjo derybos

Detroit, Mich. — Prasidėjo derybos tarp Auto darbininkų unijos atstovų ir korporacijų atstovų dėl naujo kontrakto sudarymo.

Jei automobilių korporacijų bosai nesutiks su darbininkų unijos reikalavimais, jei naujas kontraktas, kokio unija nori, nebus pasirašytas, tai sekamą rudeni gali prasidėti automobilių darbininku streikas toks, kokio ligi šiol dar nėra buvę.

Eugene, Oregon. — The Church of Brethren (Brolių bažnyčia) savo metiniame suvažiavime čionai priėmė rezoliuciją, reikalaujant, kad Washingtonas sulaikytu Šiaurės Vietnamo bombardavimą ir kad baigtų karą Vietname.

Senatoriai kritikuoja Johnsoną

Washington. — JAV senatoriai kritikuoja prezidentą Johnsoną už tai, kam jis pasiuntė į Kongą tris militarinius lėktuvus padėti diktatoriui Mobutui. Konge, kaip žinia, šiuo metu vyksta mūšiai tarp Mobuto kariuomenės dalinių ir isiveržusių pasamdytų iš kitų šalių ginkluotų būrių (mercenaries).

Senatoriai sako: Mes jokių Kongui pažadų nedavėme, tai kodėl dabar siųsti mūsų karinius lėktuvus, kad jie padėtų Mobuto valdžiai. Ar gi tai nėra panašu, ką mes darėme Vietname? Pakviestas Valstybės departamento sekretorius Ruskas, kad jis senatoriams "pasiaiškintų"

Generolas Crumm nuskendo jūroje

Omaha, Nebraska.—Sužinota, kad Omahoje gimęs ir augęs generolas William J. Crumm nuskendo Kinų Pietinėje jūroje kartu su bombonešiu, kuriuo jis lėkė bombarduojant Šiaurės Vietnamo miestus.

Kaip žinia, du oro milžinai, du bombonešiai "B-52," lėkdami iš Guamo salos į Vietnamą, susikūlė ore ir nuskendo. Su jais nuskendo šeši asmenys, tarp jų ir generolas Crumm.

Chicago, Ill. — Čia buvo pranešta, kad š. m. rugpiūčio 31 d. Čikagon šaukiamas didžiulis pažangesnių (kairiojo sparno) organizacijų atstovų suvažiavimas. Jame bus svarstyta, kaip 1968 m. Amerikos žmonės turės nugalėti prezidentą Johnsoną, kuris žada kandidatuoti dar vienam terminui.

Suvažiavimas įvyks Palmer House patalpose. Bet rugpiūčio 31 d. bus didžiulis masinis mitingas Čikago Koliseume (Coliseum), kur vyriausią kalbą pasakys d-ras Martin Luther King.

Apie 200-am organizaciju bei grupių yra išsiuntinėti kvietimai prisiusti į suvažiavimą savo atstovybes.

Michael P. Wood, suvažiavimui šaukti komiteto pirmininkas (buves National Student Association vienas vadovų) pasakė, kad iis tikisi, jog suvažiavime dalyvaus apie 2.000 delegatų. Tarp kitų kviečiamų organizacijų yra sekamos: Southern Christian Leadership Conference, Congress of Racial Equality, Committee for Sane Nuclear Policy, Student Nonviolent Coordinating Committee, Students for a Democratic Society, W. E. B. DuBois Clubs of America, National Council of American Indians, Lawyers Committee on Vietnam, Medical Committee for Human Rights ir Fellowship Reconciliation. JAV Komunistu partiia nekviečiama dalyvauti, kadangi, šaukėju nuomone, esanti "per dešini."

Taip pat kviečiamos visokios viešos organizacijos, iskaitant Mississippio Freedom Democratic Party, Delta Ministry, United Farm Workers Organization of California, Mothers for Adequate Welfare in Massachusetts, apie 20 visokiu grupiu iš Niujorko, Minnesotos Committee, kuris reikalauja, kad d-ras King ir d-ras Spock būtu nominuoti kandidatais prezidento ir viceprezidento postams.

Ka suvažiavimas nutars? Ar iis nasisakys už kūrima trečiosios partijos? Ar iis parinks savo kandidatus 1968 metu prezidentiniams rinkimams? Šiuo metu niekas negali tikrai i tuos klausimus atsakyti. Tenka nepamiršti, kad d-ras King anday viešai pasisakė, kad jis nesutiks būti kandidatu JAV prezidento vietai. O gal suvažiavimas ji tain nepaveiks, kad ansiims kandidatuoti.

Svarbiausias dalykas, sako suvažiavimo šaukėjai, tai surasti būdus kaip nustoti Johnsono išrinkimo naujam terminui kelia?

Jis, sako šaukėjai, neturi būti išrinktas kitam terminui, kadangi jis nuvylė, suvedžiojo JAV žmones. 1964 metais jis sakėsi stosiąs už taiką, o dabar matome, kokią taiką jis davė. Jis atlikdinėja viską, ką Goldwateris 1964 metais statė savo programon. Johnsonas viską kiša į karo nasrus: bilijonus amerikinių dolerių ir tūkstančius amerikiečių. Jis pamiršo savo pažadus kovoti su skurdu. Skurdas Amerikoje šakoja ir lapoja, sakoma atsišaukime.

"Mes siekiamės neprileisti Vietnamą sunaikinti. Mes siekiamės panaikinti skurdą, baimę ir desperaciją namie..." skelbiama kvietime.

Kvietimą i suvažiavimą pasirašo: Michael Wood, Julian Bond iš Georgia valstijos, dvasininkas Andrew J. Young, ir kiti žymūs visuomenės veikėjai.

Nigerijoje verda aštrūs mūšiai

Lagos, Nigeria. — Čia prasidėjo karas tarp federalinės valdžios ir Rytinės srities. Mat, Rytinė sritis atsiskyrė nuo federalinės Nigerijos dalies. Atsiskyrę, rytiečiai pasiskelbė nepriklausoma Biafros respublika.

Lagoso valdžia sakosi, kad ji iau paėmė keletą miesteliu, esančiu Biafroje. Bet kol kas karui galo dar nesimato.

Reikalauja daugiau kariuomenės

Saigonas. — Atsilankius čia JAV gynybos sekretoriui McNamarai, paaiškėjo, kad Amerika Vietname "palaipsniui laimi karą." Bet karo vadas, generolas Westmorelandas, pasakė McNamarai: laimėsime karą tada, kai prisiusite mums daugiau amerikinių karių.

Vieni sako, kad Westmorellandas reikalauja 100 tūkstančių, o kiti sako — 200,000 kareiviu daugiau negu jų turi. Šiuo metu Vietname JAV turi arti pusės milijono amerikiečių kareivių ir karininkų.

Naujas, labai greitas tarybinis lėktuvas

Maskva. — Tarybų Sąjungos mokslininkai sukūrė naują lėktuva - kovotoją, kuris gali skristi antra tiek, kiek garsas greičiau.

Karachi, Pakistanas. — Pakistanas gausiąs iš Amerikos apie 60,000,000 dolerių paskolą žemės ūkiui pakelti ir kitiems reikalams.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 —— ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Libiją paseks kitos šalys

LIBIJA ne didelė šalis, vienas iš kraštų Vidurio Rytuose. Joje Jungtinės Amerikos Valstijos ir Anglija turėjo įsisteigusios labai dideles militarines bazes. Bet kai įvyko tarp arabų ir Izraelio konfliktas, Libija pareikalavo, kad tos bazės būtų iškraustytos. Ir nenoromis jos bus iškraustytos.

Aišku, kad toks Libijos žygis labai nepatinka nei Amerikai, nei Anglijai.

Laikui bėgant Libijos pavyzdį paseks ir kitos šalys, kuriose veikia Amerikos militarinės bazės. O tokių kraštų yra daug visame kapitalistiniame pasaulyje, daugiau kaip keturi šimtai!

Irgi įdomus reiškinys

PERNAI, Jungt. Valstijoms raginant ir reikalaujant, buvo įkurtas taip vadinamas "Asia and Pacific laujant, buvo įkurtas taip vadinamas "Asia and Pacific Council." Jį sudaro net aštuonios šalys, būtent: Japonija, Pietų Korėja, Formozas, Pietų Vietnamas, Filipinai, Tailandas, Australija ir Naujoji Zelandija.

Tarybos uždavinys buvo sudaryti galingą militarinę sąjungą "komunizmui sulaikyti Azijoje". Bet štai šiomis dienomis įvyksta tarybos susirinkimas. Visų didelei nuostabai, susirinkimas nutaria nebūti "antikomunistine sąjunga". Taryba būsianti tiktai "ekonominė šių šalių sąjunga". Sakoma, kad, kaipo didžiausia sąjungoje šalis, Japonija atsisakė tapti kieno nors militariniu įrankiu prieš Kiniją ir Tarybų Sąjungą. Na, be Japonijos tos kitos nedidelės atsilikusios šalys militariniai nedaug tereiškia.

Dabar daugelis diskusuoja klausimą: Nejaugi Japonija pradeda nebeklausyti Amerikos diktato?

Kaip ten bebūtų, čia turime naują ir įdomų reiškinį tarptautinėje arenoje.

Nežmoniškumo ir teroro pavyzdys

DIENRAŠČIO "Long Island Press" kolumnistas Drew Pearson keliais atvejais lankėsi Izraelyje ir liepos 9 d. tame laikraštyje pasakoja savo įspūdžius. Jis stačiai sako, kad jeigu izraeliečiai nepakeis savo nusistatymo linkui arabų gyventojų, jokios taikos su jais niekados negalės būti.

Pasirodo, kad arabai Izraelyje nelaikomi žmonėmis, baisiai skriaudžiami ir terorizuojami. Pearsonas paduoda daug pavyzdžių. Štai, sako, arabų kaimelis. Moterys iš toli turi vandenį puodais ant galvos neštis. Tuo tarpu toje apylinkėje visi žydų kaimeliai ir miesteliai puikiai aprūpinti municipaliniu vandeniu. Arba, štai, girdi, be niekur nieko, Izraelio valdžia sugalvoja išnaikinti arabų visą kaimą. Ji patvarko, kad arabams draudžiama prie to kaimo prieiti. Tuo būdu jie negali pasiekti savo namų ir žemės ir turi išsikraustyti.

Tikrai stebėtis reikia, kad izraeliečiai nepagalvoja, kaip tokiais savo poelgiais jie užsitraukia visų arabų rūstybę ir atitolina Vidurio rytuose ramybę. Tiesa, būdami gerai ginkluoti ir staiga užpuldami, jie šiuo tarpu arabus baisiai supliekė. Bet jie turi žinoti, kad jie niekados negalės priversti šimto milijonų tautą jiems vergauti, su jais sukurti pastovią taiką, apie kurią jie taip garsiai šneka Jungtinėse tautose. Tokia Izraelio politika privers arabus susivienyti ir išvien ginti savo interesus.

Toks pat argumentas

JAU DEVINTU kartu apsigynimo sekretorius McNamara buvo nuvykęs studijuoti militarinę padėtį ir karo eigą Vietname. Jį iškilmingai pasitiko militarinių jėgų komandierius gen. Westmoreland su tokiu pareiškimu:

"Šiaurės Vietnamas moka baisiausią kainą, o pasirodyt neturi kuo. Čia karas nėra sustojęs vietoje — mes karą laimime, palengva, bet nuolatos".

Rašydamas iš Washingtono apie didelį pesimizmą valdžios rateliuose ir komentuodamas šį generolo pasigyrimą, Robert J. Donovan sako:

"Washingtono skeptikai gali sakyti tą patį: Jungtinės Valstijos moka baisiausią kainą, o pasirodyti neturi kuo. Karas yra sustojęs vietoje. Mes karo nelaimime, nors gal ir nepralaimime."

Iš tikrųjų, kuo gi mes turime pasirodyti ir pasidžiaugti? Daugiau kaip vienuolika tūkstančių amerikiečių užmuštais ir daugiau kaip 70 tūkstančių sužeistais!

Gal tik tuo, kad galime pasigirti (jei tikėti cenzūruotiems pranešimams iš Saigono), kad mes nužudome daugiau vietnamiečių, negu vietnamiečiai nužudo mūsų Amerikos jaunų vyrų. Tuo tarpu galo karui dar nesimato. Gen. Westmorelandas reikalauja dar apie 200,000 kareivių "karo laimėjimui"... Veikiausia kitais metais išgirsime, kad ir to dar neužtenka šiam karui laimėti...

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

BALSAS IŠ BELGIŠKO "ROJAUS"

Laikraštyje "Gimtasis kraštas" (liepos 6 d.) skaitome tokį laišką iš Belgijos:

Iki antrojo pasaulinio karo Belgijoje gyveno vos kelios dešimtys lietuvių. Po karo, apie 1947 metus, neužtekdami darbo jėgos anglies kasyklose, belgai ėmėsi kviestis svetimtaučius. Po kiek laiko atsikraustę iš DP stovyklų, čia jau dirbo apie 800 lietuvių. Su šeimomis — apie pustrečio tūkstančio.

Daugiausia lietuvių susibūrė Lježo, Limburgo ir Šarlerua rajonuose. Deja, žadėtosios laimės jie nesurado. Daugeliui čionykštis gyvenimas pasirodė tiesiog nepakenčiamas. Darbas kasyklose nežmoniškai sunkus: baisus karštis, akmens dulkės. Ne veltui sakoma: "Čia, tunely, ne žvaigždės, — akmens krinta, ir kartūs dūmai, ir sausa daina motoro, ir, kai anglis vežu pro merdintį žibintą, širdis kaip vaikas šaukia: — Oro! Oro!"

Daugelis neištesėjo nė tų dvejų sutarties metų, spruko kaip įmanydami atgal į Vokietiją arba į užjūrius.

Ir po poros metų belgai nenorėjo leisti užsieniečiams pasitraukti iš kasyklų. Tada daugelis Limburgo lietuvių surengė "žygį į Briuselį". Autobusais nuvažiavę į sostinę, įvairiose įstaigose dėstė savo reikalavimus. O kai tai nepadėjo, susibūrė gatvėje ir protestavo, reikalaudami geresnio darbo arba pargabenti, iš kur atkeliavę. Ne vienas jų dėl to pateko į Petit Chateau kalėjimą, į stovyklą. Kai kurie savo jėgomis išvyko iš Belgijos, kai kurie grįžo į kasyklas, dirba iki šiol arba serga baisia angliakasių liga silikoze. —A. J.

SMARKIAI BARA IR DRAUGIŠKAI MOKINA

Kaip žinia, Tarybų Lietuvoje kiekvienas rajonas (o jų yra 44) leidžia savo laikraštį. Šių laikraščių vaidmuo labai svarbus. Mat, jie tampriai susirišę su žmonėmis ypač kaime. Juose barami tie kolūkiečiai, kurie daro klaidas, o gražiai pagiriami tie, kurie su gyvenimu žengia pirmyn.

Štai Šilalės rajono laikraštis "Artojas" (birž. 15 d.) smarkiai bara kolūkius už apsileidimą ir kartu moko juos, kaip tokius trūkumus pašalinti. Pasiklausykime:

Prie Žemaičių plento ganosi M. Melnikaitės vardo kolūkio karvių banda. Ganykloje žolės — į valias, ir juodmargės braido po ją beveik iki kelių. Bet kai kurie galvijai žiūri į tolį ir bliauna. Kodėl? Negi neužtenka žolės? Ne, priežastis kita: daug kur jos nebenori karvės. Mat, ji, ganant galvijus palaidai, numindžiota, nutrypta, apteršta.

Ką galvoja kolūkio zootechnikas S. Jogminas? Argi tiek daug turi kolūkis ganyklų, kad jų netaupo?

Nesutvarkyta galvijų banda ir ketvirtoje brigadoje. Tarp karvių vaikštinėja palaidas bulius. Dėl to nežinoma, kada jos sukergiamos. Be to, jis karves gainioja po ganyklą, ir todėl jos negali ramiai paėsti, nukenčia jų produktyvumas. Ne vieną karvę palaidas bulius sužalojo ir ragais.

Vėl norisi paklausti zootechniko S. Jogmino: ką veikiate, jeigu visos šios netvarkos nematote?

Panašiai ganomi galvijai ir Gridiškės kolūkyje. Čia karvės, galima sakyti, voliojasi dobiluose. Žiūri į jas zootechnikas J. Petrulis ir šypsosi: girdi, va kokie turtingi esame! Bet ar ilgam? Praeis kiek laiko, ir nutryptose ganyklose karvės pradės bliauti. Įdomu, kur tada jas dės zolotechnikas?

Kodėl kolūkiai netaupo to, ko ne perdaug turi? Ar nevertėtų jų ekonomijos ir taupumo komisijoms paskaičiuoti, kiek nuostolių padaroma per neūkiškumą, ir nubausti kaltininkus? Kuo greičiau, tuo geriau! Juk jeigu vešli žolė trypiama po galvijų kojomis ir šie nenori jos ėsti, ar nevertėtų jos nupiauti — šienui ar silosui? O geriausia būtų suskirstyti ganyklas aptvarais ir jose ganyti galvijus taip, kaip daro dauguma rajono ūkių.

NIEKO KITA NEIŠGALVOJA

Viskas mūsų menševikams šventa, ką pasako ar prasimano tie, kurie remia Vietnamo karą ir reikalauja jį dar labiau išplėsti. Jų argumentas, kad mes esą užpulti ir tik ginamės. Žinoma, ne čia, ne Jungtinėse Valstijose, ale už daugiau kaip dešimt tūkstančių mylių. Girdi, ten (Vietname) randasi "agresoriai," kurie "JAV taikos pasiūlymus atmeta arba juos visiškai ignoruoja." Todėl, "šitokiose aplinkybėse JAV nebėra kitokios išeities, kaip tęsti kovą, kol nepakeis savo nusistatymo komunistiniai agresoriai" ("N.", liepos 8 d.).

Kiek mums žinoma, Vietname iš užsieniečių kariauja tiktai milžiniška Jungtinių Valstijų armija (apie 500,000 vyrų) ir jo kelios talkininkės — Australija, Formoza, Pietų Korėja ir dar viena kita. Kiek mums žinoma, iš užsieniečių tiktai Amerikos lakūnai pleškina ir naikina miestus ir kaimus Vietname.

Kiek mums žinoma, Vietname nekariauja nė vienas kareivis nei iš Tarybų Sąjungos, nei iš Kinijos, nei iš kurios kitos komunistinės šalies.

Tai kur tie komunistiniai agresoriai?

"Komunistiniai agresoriai" yra išgalvota apgavystė. Niekas jų nematė, neparodė ir neįrodė.

Vietname ginasi prieš amerikiečius ir kitus iš kapitalistinio pasaulio įsiveržėlius tiktai vietnamiečiai. Žmonių, kurie ginasi ir kariauja savo šalyje, negalima vadinti agresoriais.

JUMS DIEVO NEREIKIA IR NETENKA LAUKTI

Viename klerikalų laikraštyje dėstoma:

"Krikščionybė yra dar tuo skirtinga nuo kitų religijų, tuo ypatinga, kad visose kitose religijose žmogus ieškojo dievo, o krikščionybėje dievas ieškojo ir tebeieško žmogaus, laukdamas, kad jis atsilieptų, paklustų, sektų ir pamiltų."

Labai lengva: sėdi sau ir laukia.

Kam tada melstis? Kam tada dievo prašyti?

Jis turi tave susirasti. O jeigu nesusiranda, tai jo kaltė, o ne tavo.

DAUGIAU APIE TUOS RAKETIERIUS

Šiomis dienomis krikščionys demokratai atlaikę konferenciją ir priėmę labai smarkią rezoliuciją "apie santykius su pavergtąja Lietuva," kurioje sakoma:

Santykių palaikymas su pavergtos Lietuvos įstaigomis ar asmenimis, pokalbiai ar pasitarimai su asmenimis, kurie lankosi laisvajame pasaulyje ar laisvųjų lietuvių kelionės į pavergtąją Lietuvą yra pavojingi reiškiniai, turį tendencijos mažinti laisvės kovotojų budrumą, skaldyti jų jėgas..."

Labai tiksliai ir gražiai jiems atsako Leonas Jonikas Chicagos "Vilnyje." Jis sako:

Tikra "tragedija"! Girdėjote, "laisvinimo" raketieriai dar tik nujaučia "pavojingus reiškinius" dėl amerikiečių lietuvių lankymosi gimtinėje. O kas bus, kada tie "reiškiniai" pataps realybe?

Palaukite, jagamasčiai ir jūsų prieplakos nacionalsocialistai, ką jūs išgirsite, kai iš Lietuvos sugrįš Amerikos lietuvių sportininkų vienetas (krepšininkai).

Parafrazuojant poetą Janonį—"Tada bus dar blogiau..."

Ir štai kodėl: "Laisvinimo" raketas tęsiasi jau virš 20 metų. Pradžioje radosi nemaža lengvatikių, supylė tūkstančius dolerių į neprisotinamas "Veiksnių" gerkles. O dabar, kaip jau ir patys pripažįsta, net "birželio įvykių" minėjimuose prisieina kalbėti tuščiom kėdėm.

POŠKOS "MUŽIKAS"

Vilniaus spaudoje skaitome:

"Žinomasis K. Donelaičio "Metų" vertėjas dr. H. Budenzigas išvertė į vokiečių kalbą dar vieną lietuvių klasikinės poezijos kūrinį — Dionizo Poškos "Mužiką žemaičių ir Lietuvos." Vertimas iš pradžių bus išspausdintas žurnale "Mickevič-Bleter" (34 sąsiuvinyje) ir dar išleistas atskira knygele. Leidėjas—Vilhelmo Finko leidykla Miunchene. Leidinys iliustruojamas Vytauto Jurkūno graviūromis. Knygelės pabaigoje dedamas H. Budenzigo apžvalginis straipsnis apie D. Poškos gyvenimą ir kūrybą."

Puiku, kad Lietuvos klasikai pasiekia kitus kraštus.

DIDŽIAUSI GĖROVAI

Daugiausia alaus pasaulyje išgeria Čekoslovakijos, Belgijos ir Vokietijos Federatyvinės Respublikos gyventojai. Šiose šalyse vienam gyventojui per metus tenka 125-140 litrų išgerto alaus. Daugiausia vyno geriama Prancūzijoje ir Italijoje (130-150 litrų vienam žmogui per metus) bei Ispanijoje (63 litrai). Stiprių alkoholinių gėrimų daugiausia išgeria lenkai ir švedai (po 2.6 litro per metus vienam žmogui, skaičiuojant 100% spiritu), toliau seka VFR ir JAV gyventojai (po 2.4 litro). Perskaičiavus visus alkoholinius gėrimus į gryną spiritą, paaiškėjo, kad daugiausia alkoholio suvartojama vyno šalyse: Prancūzijoje (beveik 20 litrų žmogui per metus), Italijoje (12), Ispanijoje (10.8), VFR (10.6) Vengrijoje (7), Belgijoje ir Čekoslovakijoje (po 6.2 litro.).

"LAISVĖS" REIKALAIS

Liepos 2 d. įvyko du piknikai. Vienas pas dd. Ramanauskus, Sellersville, Pa., antras Brockton, Mass. Į tuos piknikus buvo nuvykę ir newyorkiečių. Jie rinko aukas "Laisvei." Štai rezultatai:

Nastė Buknienė, dalyvavusi Sellersvillėj, surinko aukų nuo:

J. Stasiukaitis, Philadelphia, Pa.	$10.00
N. Dudonis, Chester, Pa.	10.00
K. Motuza, Shenandoah, Pa.	10.00
K. Naravas, Shenandah, Pa.	10.00
J. Deltuva, Baltimore, Md.	5.00
A. Lipčius, Chester, Pa.	5.00
E. Lietuvaitė, Philadelphia, Pa.	5.00
K. Senkus, Minersville, Pa.	5.00
A. J. Pranaitis, Philadelphia, Pa.	5.00
J. Kerevičius, Girardville, Pa.	5.00
R. Merkis, Phila., Pa.	5.00
Al Švegžda, Bridgeport, Conn.	3.00
P. Šlajus, Chester, Pa.	3.00
J. Šimkus, Chester, Pa.	2.00
A. Grigas, Eddystone, Pa.	2.00
V. Žižauskas, Chester, Pa.	1.00

-:- -:- -:-

Viršminėtame piknike dalyvavo ir **A. Bimba.** Jis irgi gavo aukų sekamai:

K. Zambusevičius, Reading, Pa.	$11.00
Pranas Mankauskas, Wilkes-Barre, Pa.	10.00
A. Zambusevičienė, Reading, Pa.	10.00
Helen Balsienė, Baltimore, Md.	10.00
J. ir J. Staniai, Baltimore, Md.	10.00
J. Vaitis	10.00
W. Šapranauskas, Philadelphia, Pa.	9.00
F. ir P. Walantai, Philadelphia, Pa.	5.00
U. Gužonienė, Gloucester, N. J.	5.00
J. Stasiukaitis, Philadelphia, Pa.	5.00
Virėjų gauti arbatpinigiai	5.00
A. Lipčius, Chester, Pa.	5.00
Ant. Globičius, Wilkes-Barre, Pa.	5.00
Frank Neverdauskas, Philadelphia, Pa.	5.00
Jonas Meška	3.00
T. F. Logisky, Philadelphia, Pa.	3.00
John Beleckai, Philadelphia, Pa.	3.00
Mariutė Sinkevičienė, Wilkes-Barre Pa.	2.00
P. Šlajus, Chester, Pa.	2.00
Elz. Kairaitienė, Wilkes-Barre, Pa.	1.00

-:- -:- -:-

Brocktono piknike dalyvavo **Ieva** ir **Rojus Mizarai.** Per abudu aukų gauta sekamai:

John Niura, Wakefield, Mass.	$16.00
Naujosios Anglijos Moterų Saryšis (per N. Grybienę)	15.00
Frank Kaulakis, Brockton, Mass.	10.00
Vincas Žilaitis, Norwood, Mass.	10.00
P. Aleksandra, Sudbury, Mass.	7.00
R. Zaluba, West Midway, Mass.	6.00
C. Kaloscz, Halifax, Mass.	5.00
Agota Žurauliūtė, Brockton, Mass.	5.00
Sofija Penkauskienė, Lawrence, Mass. (prisimindama mirusįjį vyrą Stasį Penkauską)	5.00
Rožė Čiuladienė, Methuen, Mass.	5.00
J. Šleivienė, Methuen, Mass.	5.00
J. Stočkus, Brockton, Mass.	5.00
A. Skirmontas, Brockton, Mass.	5.00
Elizabeth Repshis, Dorchester, Mass.	5.00
Veronika Stočkienė, Brockton, Mass.	5.00
A. Kandraška, Dorchester, Mass.	5.00
A. ir M. Kazlauskai, Haverhill, Mass.	5.00
Alf. Venckevičius, Stoughton, Mass.	5.00
A. Jankus, Dorchester, Mass.	5.00
M. Albert, Lowell, Mass.	2.00
E. Belekevičienė, Brighton, Mass.	2.00
A. Kodienė, Mass.	2.00
J. Milvidas, Lawrence, Mass.	2.00

Po $1: J. Skliutas, Mattapan, Mass.; Elizabeth Fremont, Sommerville, Mass.; A. Večkys, Haverhill, Mass.; Helen Janulienė, Worcester, Mass.

-:- -:--:--:-

Tai didelis ačiū viršminėtiems už jų aukas laikraščiui, ir esame dėkingi N. Buknienei, A. Bimbai, Ievai ir Rojui Mizarams už jų pasidarbavimą. Sellersvillėj (pas Ramanauskus) piknike pasidarbavo užuojautų skelbimų reikalu Vera Bunkienė ir Helena Feiferienė.

Turime ir daugiau aukotojų pavardžių, kurie patys prisiuntė, bet reikės palaukti iki pasidarys didesnis sąrašas, tada paskelbsime.

"Laisvės" Administracija

Cinamonas nuo uodų

Vasaros pradžioje turistus kankina uodai. Viena patikimiausių apsaugos nuo jų priemonių — dimetilftalatas. Keli šio aliejingo skysčio lašai ištrinami delnuose ir ištepamos atviros kūno vietos — veidas, kaklas, rankos. (Tirpalas jokiu būdu neturi patekti į akis ir ant gleivinės! Po šios procedūros 2—3val. nė vienas uodas nedrįsta prisiartinti.

Tačiau, jei dėl kokių nors priežasčių neįsigijote dimetilftalato, gerą apsauginę priemonę galima pasigaminti namuose. Pokelis cinamono užpilamas stikline vandens ir tame skiedinyje išvirinamaso marlės gabaliukas. Išdžiovintą marlę galima užmesti ant galvos apdangalo ir pridengti ja veidą ar užkabinti ją ties įėjimui į palapinę. Uodai nepakenčia aštraus cinamono kvapo.

Rojus Mizara

Lietuva Kanadoje; spalvingos istorinės dienos Montrealyje

(Trumpi apsižvalgymai, apdūmojimai, pastabos)

(Tąsa)

—Ar jūs manote visą subrendusį gyvenimą praleisti ansamblyje?

Jie taip galvoja. Tūli sako, mokosi neakivaizdiniu būdu, siekiasi ko nors didesnio, gilesnio.

Kalbiesi žmogus su jais ir galvoji: koks laimingas šių dienų Lietuvos jaunimas! Jam durys atviros visur, jei tik turi ryžto ir noro, aišku, ir talento.

Šitie jauni liaudies šokių atlikėjai: lankstūs kaip peteliškės, kultūriški. Tiesa, be darbo jie nesėdi: nuolat repeticijos ir repeticijos. Sunkiai dirba jie ir gastroliuodami užsienyje. O kiek jie svetimų kraštų aplankė, kiek daug tūkstančių žmonių pralinksmino! Kiek daug žmonių jie "užkrėtė" meile ir pagarba lietuvių liaudies menui!..

VII

Įdomu buvo stebėti pačius montrealiečius, kaip jie čia veikia ryšium su Lietuvos savaite, su visa švente. Aišku, kalbu apie pažangiuosius mūsų žmones, apie veikėjus, nešančius ant savo pečių visą atsakomybės naštą.

Kai tik patyrė, kad Parodoje Lietuvos diena bus birželio 23 d., ėmė rūpintis, ką daryti, kaip suruošti susitikimą su svečiais iš Lietuvos. Net ir JAV lietuviai veikėjai siūlė jiems kai kuriuos savo sumanymus, bet jie, galvodami apie galimas nesėkmes, tų sumanymų nepriėmė. Jie nusitarė patys vieni savo jėgomis nusamdyti Lietuvių Klubo auditoriją ir joje turėti svečiams iš Lietuvos priėmimą.

—Salę pasamdėme ir pradėjome abejoti, ar iš to viso kas gero išeis, ar "nesulysime į skylę" finansiškai. Įėjimo tikietas — $4 asmeniui, nemaža suma. Ar žmonės pirks? Ar svečiai iš Lietuvos sutiks pas mus atvykti?

Paskelbė žinias per spaudą — "Liaudies Balse", "Laisvėje" — ir laukia, ką darys žmonės, ar daug jų pirks tikietus iš anksto? Greit visa jų baimė dingo. Kai mes pasiekėme Montrealį, tie patys mūsų žmonės - veikėjai jau pradėjo rūpintis kitu dalyku: **kaip, girdi, mes sutalpinsime į kluba bulbika?!** Tikietų pardavė tiek, kad jau vargiai bus galima daugiau jų parduoti iš toliau atvykusiems. Bet dar vienas akmuo nenukrito nuo krūtinės: ar svečiai iš Lietuvos sutiks dalyvauti ir programą duoti? Ar jie rengėjai, nepasiliks melagiais?

Pirmąją proga sutikę delegacijos pirmininką K. Kairį, išdėstę visą reikalą, klausia:

—Ar sutiksite pas mus svečiuotis šeštadienio vakara?

Minutėle pagalvoies, delegacijos pirmininkas atsako:

—Gerai, sutiksime pas jus atvykti.

Ura! Tuomet rengėjai stoja didesnin darban: skirstosi, kas ką dirbs, kas kokias pareigas eis. Telefonais, asmeniškai tariasi, darydami vieni kitiems patarimus ir pastabas.

Istorinis, negirdėtas, neregėtas dalykas tenka montrealiečiams mūsų draugams ir bičiuliams atlikti, ir jie nori jį atlikti, žinoma, geriausiai.

Grįždami į LaSalle, vieną naktį su Lesevičium ir Urbanavičium pusvalandžiui sustojome pas draugus Gudus Verdune. Iš kalbų pastebėjau, kaip vyksta darbas. Žmonės veikia pasiaukojusiai. Vienas jų sako:

—Draugė Keršienė naktimis dirba darbovietėje, o dienomis pasiryžo paaminti visiems svečiams lietuviškos "patrovos" — drebučių (košelienos). Kiti užsiėmė kitais darbais ir rūpesniais.

O kaip jie svečius valgydins ir linksmins?

Juos prmiausia vaišins: auditorijoje ir žemutinėje salėje (klube), o tada bus kalbos ir koncertas. Panašiai kaip ir pas mus, Amerikoje. Taip buvo sutarta, taip buvo nustatyta.

Bet dieną prieš banketą rengėjams praneša:

—Darykite taip, kaip mes Lietuvoje darome: pirmiau tegu būva kalbos, po jų —koncertas, po koncerto— užkandžiai, vakarienė.

Kodėl taip?

Todėl, buvo aiškinta, kad kai žmonės pavalgo, o tūli dar ir stikleli paima, tampa neramūs. Gi kalboms ir koncertui reikalinga pilna ramybė. Na, mūsų rengėjai ir turėjo viską iš naujo pertvarkyti, ir tai išėjo naudon visam reikalui.

VIII

Tarybinio paviljono vyriausias komisionierius yra Borisas A. Borisovas, kultūringas, didelio masto vyras.

Birželio 23 d. jis su K. Kairiu suruošė priėmimą, kuriame dalyvavo visokiausiu pasaulėžvalgų žmonių. Trumpas kalbas sakė pats Borisovas ir Kairys.

Viešnagė tęsėsi valandą laiko.

Įdomus čia įvyko prietykėlis. Niujorkiškis dailininkas Robertas Feiferis susitinka su dailininku Jonu Kuzminskiu, įžymiuoju grafiku. Juodu vienas kito net nebeatpažino — tik su kitu pagalba susitiko ir karštai pasispaudė rankas.

Pasirodo, kad prieš daugeli metu juodu abudu lankė ta pačia Dailės mokyklą Kaune. Galite įsivaizduoti, kiek jiedviem abiem buvo džiaugsmo!

Iš čia vykome į iškilmingą koncertą, į Cinema Hall. Prieš koncertą komisionierius Borisovas viešai padėkojo Lietuvos delegacijai ir menininkams už tai, ką jie čion atvežė, ką parodė daugeliui tūkstančiu žmoniu; įteikė jis delegacijai ir dovaną.

Koncertas įspūdingesnis už buvusius kitomis dienomis. Profesorius S. Vainiūnas (prie piano), Stvginio kvarteto artistai — formaliuose kostiumuose. Salėje visa atmosfera šventiška. Juk tai Lietuvos diena, jos užbaiga.

Tegu skaitytojas ant manęs nesupyks už tai, ką aš čia, lyg išeidamas iš temos, keliais žodžiais pasakysiu.

Dar birželio 11 d., man būvant Baltimorėje, vienas asmuo sakė:

—Birželio 23 d. Montrealyje koncerto metu "veiksniai" bandys sukelti triukšmą.

—Nejaugi,—stebėjausi,—jie tai dris daryti?!..

—Apsikiaulyti jiems drąsos užtenka visur ir visada, — mano informuotojas atsakė.

Salėje sėdime greta prof. J. Matulio, protarpiais šnekučiuojamės, ir aš misliju, ar tik mano informuotojas nebus padaręs klaidos. Kas gi su sveiku protu galėtų išdristi čia, anot jo, apsikiaulyti?

Iškilmingasis koncertas baigiasi. Salė rodosi pliš nuo aplodismentų. Žmonės plojimais sveikina artistus, artistai sustoję ploja publikai; jie taip pat, reikalaudami, kad ju vadovas Bartusevičius užeitų ant estrados ir kartu su jais priimtų reiškiama pagarbą.

Tūli iš publikos taip pat sustoja, pagerbdami visus, atvežusius iš Lietuvos tai, ko Kanados ir JAV lietuviai ligi šiol nebuvo matę ir girdėję.

Na, ir to ikarščio metu keletas "veiksnių" prisiustu bernioku bando traukti "Lietuva, tėvyne mūsų"!..

Orkestras ima groti polkute: pagaliau plokštelių muzika per garsiakalbius salėje nustelbia viska.

Žmonės eina iš salės, juokiasi. Žiūriu, ir grupelė "giedoriu," nusivylusi, liaujasi triukšmavusi. Na, ir ot mano informuotojas, pasirodo, buvo teisus: "veiksniams" apsikiaulyti galima net ir puošniausioje vietoje.

Pro salės duris einame kartu su Juozu Kondratu, kolūkio "Lenino keliu" pirmininku ir Delegacijos nariu. Ir jis piktai taria:

—Nenaudėliai! Jie Lietuvą dar vis tebevadina savo tėvyne... O kur jie buvo, kada Lietuva gyveno baisias dienas?.. Pabėgo ir čia, kaip ožiai, bliauna, patys nežinodami ką ir kam.

Seniau aš buvau nuomonės, jog kanadiškiai "lietuviškieji vaduotojai" yra truputėlį išmintingesni už savo JAV kolegas, kurie čia "vaduoja." Deja, prityrimai, ryšium su šia Lietuvos diena Montrealyje, parodė, kad ir jie išminties nė per plauką neturi daugiau už "mūsiškius," kad ir jie išspirti iš to paties kelmo.

Kas juos vertė bandyti kelti triukšmą tokiame iškilmingame patriotiniame vakare, koks buvo birželio 23 d.? Ir jeigu jiems nepavyko savo pasiekti, jeigu nepajėgė išpūsti muilo burbulo, kuris būtų i save atkreipęs žmonių dėmesį, tai ne jų dėka.

O jeigu jie iš anksto, prieš kelias savaites ruošėsi burbula pūsti, tai argi šitaip reikėjo daryti?

Argi reikėjo šliaužioti prieš Parodos pareigūnus, prašant leisti jiems kaip nors ieiti salėn, turint negražius kėslus galvoje? Arba: šliužiškai veržtis į Paviljono komisionieriaus priėmima, o iš ten išėius bandyti atsimokėti triukšmavimu?

Kitas dalykas — giesmė. Taip, V. Kudirkos "Lietuva, tėvyne mūsų" kadaise buvo Lietuvos himnas. Giesmė — gera, tačiau, kai Lietuvoje pasikeitė visuomeninė santvarka, kilo būtinas reikalas pakeisti ir šalies himną. Tai visiškai natūralus dalykas. JAV taip pat yra keitusios savo himnus. Tą patį yra padariusios ir kitos valstybės.

Tauta himną pakeitė, bet ji seno himno **neniekina, nežemina.** Jo nebegieda dėl to, kad turi kitą — naują himną, gimusį naujomis salygomis — kruvinose kančiose, žūtbūtinėse kovose už tautos laisvę ir laimę, už valstybės apgynimą ir už visos tautos išsigelbėjimą nuo prapulties, nuo sunaikinimo, kuri jai ruošė vokiškieji fašistai, hitlerininkai. Naujasis himnas simbolizuoja ne tik tai, kaip Lietuva buvo išgelbėta, **o simbolizuoja ir naują, socialistini kelia, kuriuo tauta yra pasiryžusi žygiuoti pirmyn. Ir žygiuoja!**

"Veiksniams," aišku, geriau patinka V. Kudirkos parašytas himnas, kadangi jis simbolizuoja tai, kas jau seniai atgyventa ir toli palikta. Bet kam ji niekinti? Ar reikia bet kur ir bet kada, gal būt dar ir neblaiviems, bandyti ji bliauti?

Šiuo "veiksniu" "bandymu" piktinasi ne tik senieji, o ir gera dalis naujuju ateiviu, su kuriais man teko šnekėtis.

Va, kur pasirodė kanadiškiu "veiksniu" moralinis ir politinis bankrutas!

Buvo pademonstruota ir daugiau jų paikysčių, vaikiškumo.

Per keleta dienu jie pirmaja proga bandė prisišlieti prie Lietuvos menininku ir pareikšti jiems "apgailestа-

(Tąsa 6-me pusl.)

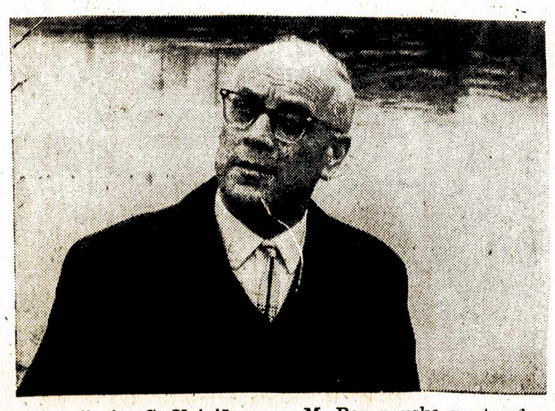

Kompozitorius S. Vainiūnas — M. Baranausko nuotrauka

Chicago, Ill.

LIETUVIAI KREPŠININKAI VAŽIUOJA Į LIETUVĄ

Iki šiol Lietuvon važiuodavo tik turistinės žmonių grupės ar pavieniai asmenys. Šios vasaros gale į Tėvynę žada važiuoti Amerikos lietuvių sportininkų vienetas, kuris ten rungtiniaus su Lietuvos krepšininkais. Šiai išvykai reikia daug pinigų, nes važiuojantieji sportininkai daugumoje yra studentai, kurie savų lėšų nebeturi ir negali patys kelionės išlaidas apsimokėti.

Mano draugas, naujasis ateivis, rodė man aukų lapą, kur sakoma, jog grupės išvykai reikės net 12-os tūkstančių dolerių. Tai didelė suma, tačiau nėra negalima, žinant, jog mažiau svarbiems dalykams: visokiems paminklams ar koplyčioms surenkama po šimtus tūkstančių doleriu. Kadangi šią išvyką organizuoja privatūs žmonės, be jokių politiniu tikslu ir tik grynai norintieji užmegzti ryšius su Tėvynėje gyvenančiais sportininkais, tai ju žygiai turėtu būti remtini visu tu kuriems yra prie širdies konkretus bendravimas su Lietuva. Tik palaikydami ryšius su kraštu mūsu jaunuoliai gali išlikti gerais lietuviais ir savo vaikus lietuviškoje dvasioje užauginti.

Aš raginu visus tautiečius siusti nors ir mažiausia auka sporto išvykos i Lietuva organizatoriams. Adresuoti reikia šitaip: "Sporto Išvyka, P.O. Box 183, Oak Lawn, Ill. 60454.

John P. ("Vilnis").

Chester, Pa.

Netekome gero draugo

Netekome gero draugo ir parengimų partnerio, su kuriuo kartu teko veikti per daugelį metų, kuris visas jaunas dienas aukojo darbo žmonių gerovei. Nuo jaunu dienų iki mirties buvo darbštus spaudos rėmėjas, kiek jo jėgos leido.

Per daugeli metų Juozas Bekampis turėjo savo puikią rezidenciją Avalon, N. J. Man užklausus, ar būtu galima pas jį surengti išvažiavima, Juozas tuoj sutiko. Išdirbome plana, kad prengimas būtų sekmingas. Po to labai daug parengimų pas juos buvo surengta ir sukelta daug medžiaginės paramos pažangiajai spaudai.

Juozas buvo didelis "Laisvės" rėmėjas, tai sugebėjo ir įparengimus sukviesti daug laisviečiu. Philadelphijos pažangiečiai tuos parengimus gausiai parėmė. O mes su Juozu kartu dirbome mūsu mylimos "Laisvės" naudai.

Juozas Bekampis mirė sunkiose kančiose, nes buvo gaves net trejeta stroku. Buvo paralyžiuotas. Mirė atlikes daug naudingų visuomenei darbų, visą gyvenimą kovojęs už darbo žmoniu gerovę. Todėl gyvi būdami ir mes visi prisidėkime prie svarbių darbų, kurių neužbaiges Juozas mirė. Tuomet būsime nors maža dalele prisidėję prie visuomeninių darbų.

Svarbiausias dabar darbas—kova prieš karą Vietname. Turime darbuotis, kad ten karas būtų baigtas, kad karai būtų panaikinti ir kad žmonija būtų laimingesnė.

Lai Juozas ramiai ilsisi šios šalies žemelėje, o jo darbai bus visiems gražus atsiminimas.

A. Lipčius

Antano Bimbos byla laimėta

Justic. Departamentas ištraukė kaltinimą, kuriuo siekė jį nupilietinti

PRANEŠIMAS IR PAREIŠKIMAS

Kongreso Atstovų Buto Neamerikinės Veiklos Komiteto (House of Un-American Activities Committee — HUAC) instiguotos pastangos atimti iš Antano Bimbos pilietybę, kuri jam buvo suteikta 1927 metais, tapo atmuštos vienoje iš didžiausių sveturgimių teisių gynimo pergalių.

Dar kartą peržiūrėjęs šioje byloje faktus, Justicijos Departamentas nusprendė baigti nupilietinimo prieš Bimbą skundą, kuris buvo pradėtas 1963 m. gruodžio mėnesį. Su tuo baigėsi trejų metų Amerikinio Sveturgimiams Ginti Komiteto ir Bimbos Gynimo Komiteto kova tuoj po to, kai delegacija, vadovaujama įžymaus metodistų dvasininko, vyskupo John Wesley Lordo, konferencijoje su Justicijos Departamento viršininkais ragino bylą nutraukti. (Delegacijoje taip pat dalyvavo Dr. Paul Lehman, teologijos profesorius Union Theological Seminarijoje, Auburn, N. Y.; Reverend N. Elsworth, Metodistų bažnyčios Board of Christian Social Concerns Baltimore Conference sekretorius, ir laikraščio "Laisvės" redaktorius Rojus Mizara).

Antanas Bimba, darbininkų judėjimo istorikas, per daugiau kaip trisdešimt metų yra lietuvių trimėnesinio žurnalo "Šviesa" redaktorius ir laikraščio "Laisvės" vienas redaktorių. Jo bėdos prasidėjo 1957 metais, kai Neamerikinės Veiklos Komitetas pasmerkė jį už kritikavimą Jungtinių Valstijų politikos Korėjos kare, kuris buvo pasibaigęs prieš penkerius metus, ir pasiūlė atimti iš jo pilietybę, nors pats komitetas neparodė faktų, kurie pateisintų tokį žygį.

Prabėgus šešeriems metams, Jungtinių Valstijų prokuroro pagalbininkas Peter H. Ruvolo pasikalbėjime su spaudos korespondentais atvirai pasakė, kad prieš Bimbą byla užvesta, Neamerikiniam Komitetui reikalaujant.

Kaltinime prieš Bimbą buvo pasakyta, kad jis, prašydamas pilietybės, neteisingai sakė, kad jis neturįs jokio kriminališko rekordo. Toks tvirtinimas išimtinai susidėjo iš: 1) kad egzaminieriaus kortoje randasi raidės "NRC" (kas reiškia, kad jis neturi kriminališko rekordo), kas būk reiškią, jog Bimba buvo klaustas, bet užginčijo turįs kriminališką rekordą, ir 2) kad Bimbos neteisingas suareštavimas garsioje 1927 metų kovoje už civilines teises Brocktone, Mass., parodąs, jog jis buvęs nusikaltęs.

Bimbos advokatai Ira Gollobin ir velionė Blanch Freedman nurodė, kad valdžios kaltinimas turi daug spragų:

1) Net ir daleidus, kad Bimba buvo klausiamas, ar jis turi kriminališką rekordą, jis galėjo sakyti, kad jis neturi tokio rekordo, nes neteisingo suareštavimo negalima laikyti kriminališku nusižengimu (kriminališku rekordu).

2) Bimbos suareštavimas 1926 metais—kaip tik tuo laiku, kai jis prašė pilietybės — buvo plačiausiai paskelbtas New Yorko ir kitų miestų laikraščiuose. Taigi, tokiose sąlygose neteisingai sąmoningai perstatyti savo padėtį (užginčyti, kad buvo areštuotas) jokiu būdu negalima įsivaizduoti, ypač žinant, kad už klaidingą priesaiką jis tuoj galėtų būti baudžiamas ir negautų pilietybės.

3) Net jeigu ir daleistumėme, kad Bimba neteisingai perstatė dalykus, valdžia nuo to nenukentėjo, nes neteisingas suareštavimas (1926 m.) jo nediskvalifikavo (nepadarė netinkamu) gauti pilietybę.

Toliau: Ant Atstovų Buto Neamerikinės Veiklos Komiteto pareikalavimo Justicijos Departamentui medžioti įdodymus, kad būtų galima panaikinti pilietybę, reiškia diskriminacinį valdžios galios panaudojmą nubaudimui Bimbos kaip redaktoriaus ir intimidaciją prieš visus natūralizuotus piliečius, kad jie nedristų naudotis tomis laisvėmis, kurias jiems garantuoja šalies Konstitucija. Byla prieš Bimbą užginčija žodžio bei spaudos laisvę, įstatymų procesą, lygią įstatymų protekciją (apsaugą) ir pilietybės lygybę natūralizuotiems piliečiams su čia gimusiais piliečiais.

Bendrame pareiškime dėl Bimbos bylos užbaigimo prof. Louise Pettibone Smith, Amerikinio Sveturgimiams Ginti Komiteto pirmininkė, ir Jono Grybo, Bimbos Gynimo Komiteto sekretoriaus, pasakyta: "Užbaigimas makartiniai inspiruotos bylos prieš Bimbą padrąsina visus naturalizuotus amerikiečius laisvai pareikšti savo nuomonę dėl valdžios politikos. Naturalizuoti piliečiai yra visame kame lygūs čia gimusiems piliečiams. Bimbos byla taip pat ryškiausiai parodo reikalingumą, kad Kongresas priimtų istatymą apriboti laiką, kad po dešimties metu nuo gavimo pilietybės niekas nebegalėtų jos iš naturalizuoto piliečio atimti. Mes raginame, kad būtų kuo plačiausiai išplatinta Amerikinio Komiteto peticija Kongresui už tokį įstatymą. Mes taipgi raginame laiškais senatoriams, kongresmanams ir laikraščiams raginti, kad toks įstatymas būtų išleistas".

Los Angeles Metropolio Lietuviai

Kad susidarytų tikras Los Angeles miesto vaizdas, tai būtinai reikalinga paaiškinti apie jo priemiesčių sudėtį. Los Angeles miestas, kaip kokiu retežiu apjuostas virš septynių dešimčių priemiesčių. Taip kad važiuodamas automobiliu, jeigu priemiesčio vardo užrašo nepastebėsi, tai ir nežinosi, kokiame mieste esi.

Los Angeles miestas turi apie du ir pusę milijono gyventojų, o bendrai su priemiesčiais Los Angeles apskrityje gyvena virš septynių milijonų gyventojų. Taigi didelis, visokiais vardais vadinamų miestų plotas ir yra Los Angeles Metropolis. Ir štai toje "Homo sapiens" jūroje gyvena apie 6,000 lietuvių.

Prieš antrą pasaulinį karą Los Angeles apylinkėje gyveno apie pusantro tūkstančio lietuvių. Sulyg kolonijos dydžio, progresyviai lietuviai buvo išvystę plačią kultūrinę veiklą. Per dvidešimts penkerius metus čia gyvavo mišrus Laisvės choras, ruošė koncertus, statė scenoje veikalus. Nors naujųjų lietuvių į progresyvias organizacijas neatėjo, o senųjų eilės dėl senatvės, pradeda retėti, visgi LLD ir LDS kuopos gyvuoja, suruošiami, nors nedidelio masto parengimai.

Lietuvių įmigracija į Kaliforniją

Karo laiku Los Angeles Metropolio plote buvo sukurta didelė orlaivių gamybos industrija. Prie jos kūrėsi pagelbinės dirbtuvėlės. Karui pasibaigus, rytinių valstijų firmos pradėjo statyti visokias įmones, kad ant vietos gaminti produktus didėjančiai Kalifornijos ir kitų vakarinių valstijų rinkai.

Atsirado visokių naujų darbų. Nemažai čia gimusio lietuvių jaunimo, atvažiavę įsidarbino. Atvyko šiek tiek senesniųjų—pensininkų, ieškodami šiltesnio klimato apsigyvenimui.

1948 metais apie porą šimtų naujųjų lietuvių—pabėgėlių pasiekė pietinę Kaliforniją. Nors, kaip jie sako, buvo nelaimingi, bet tuo pačiu sykiu ir laimingi, nes pokario metais po visą Ameriką buvo pilna visokių darbų, galėjo greitai įsidarbinti ir gerai įsikurti, kadangi po daug metų darbininkų unijų kovos, atlyginimai už darbą, apmokamos atostogos, ir kitos sąlygos daug geresnės, negu tuo laiku, kada senieji lietuviai čia atvyko apsigyventi.

Metai po metų naujieji lietuviai ateiviai, smarkiai pradėjo važiuoti į Los Angeles metropolį apsigyventi. Pradėjo atvykti iš rytinių ir vidurvakarinių valstijų ir iš Kanados, ieškodami šiltesnio klimato. Nemažai atvyko iš Pietų Amerikos šalių. O iš Australijos net pora šimtų lietuvių! Taip, kad visa lietuvių kolonija paaugo skaičiumi — pajaunėjo.

Šv. Kazimiero parapija

Prieš antrą pasaulinį karą čia lietuviai kunigai keliais atvejais bandė suorganizuoti parapiją. Bet neturėjo pasisekimo, nes dauguma lietuvių buvo laisvų pažiūrų ir tų kunigėlių "pagundoms" netikėjo.

Šiaip taip karo laike kun. pralotas Macijauskas įkūrė sename name bažnytėlę su keletu tuzinų tikinčiųjų pagalba. Ir greitokai jis pasimirė.

Karui pasibaigus čia atvyko kunigas Jonas Kučingis. Jis pasirodė kaip "įtikinantis dūšių ganytojas", organizatorius, administratorius ir pinigų rinkėjas. Padaugėjus lietuvių skaičiui, kun. Kučingiui pasidarė platesnė dirva ir pasisekė surinkti tiek pinigų, kad galėjo nupirkti apleistą protestonų bažnytėlę. Kučingis sumanus ir praktiškas, gale "bambizų" kirkės įruošė altorių. O kai reikia šokti, tai altorių uždaro užlaidomis ir pasidaro pasilinksminimo salę. Ir taip kun. Kučingis, rinkdamas pinigus iš šventablyvų parapijonų, per dešimtį metų sukėlė tiek pinigų, kad nupirko visą bloką žemės, pastatė naują bažnyčią, kleboniją, vienuolyną ir pradinę katalikų mokyklą.

Gal būt mažai Amerikoj lietuvių išvietintų kunigų galėtų su Kučingiu susilyginti. Už tai vietinis vyskupas Kučingiui suteikė praloto titulą.

Nors naujieji lietuviai yra pasiskirstę į visokias politines grupes, bet daugumoj yra religingi ir už tai jų "sielų išganymui" pralotas Kučingis turi net du pagelbininkus — kun. A. Valiušką ir kun. P. Celiešių.

Tik gaila, kad nors visi parapijos pastatai, pastatyti lietuvių sudėtais pinigais, lietuviai neturi teisės parapijos reikalus tvarkyti. Vyskupas įsakė, kad šv. Kazimiero bažnyčia turi teisę naudotis apylinkės kitataučiai katalikai. Kol kas dar yra lietuviai kunigai ir daugumą parapijonų sudaro lietuviai.

Pradinę mokyklą lanko apie 400 vaikų. 25 procentai lietuviukai, kuriuos moko ir lietuvių kalbos. Taipgi lietuvių vaikams egzistuoja šeštadieninė mokykla.

Kadangi senoji bažnyčia paversta į svetainę, tai yra "lietuvių bendruomenės" centras, kur ruošiami šokiai, pastatymai ir koncertai.

Dainų, dramos ir šokių ansambliai

Gal būt vienas iš parapijos didesnių nuopelnų lietuvių kolonijai, tai choras. Muziko Broniaus Budriūno vadovaujamas. Choras turi apie 70 narių ir rėmėjų, apie 50 nuolatos chore dainuoja. Chorą sudaro daugumoj jaunimas. Kadangi chorą vadovauja ne koks parapijos bažnytinis vargoninkas, bet muzikas kompozitorius B. Budriūnas, tai choras turi nemažą repertuarą "svietiškų" liaudies, lietuvių kompozitorių ir operetinių dainų. Scenoje choras gerai dainuoja.

Nepriklausomai nuo parapijos, veikia Lietuvių dramos ansamblis, vadovaujamas režisorės Dalios Mackelienės. Ansamblis stato po kelius veikalus į metus, kaip sau, taip, pagal susitarimą, kitoms draugijoms.

Jau seniai egzistuoja Tautinių šokių ansamblis. Jį vadovauja inž. Egidijus Radvenis ir Ona Ražutienė. Čia yra suburta apie šimtas jaunimo, kuris lavinasi ir atlieka tautinius šokius scenoje.

Dailiųjų menų klubas

Čia yra literatūros, muzikos dailės ir teatro specialistai, susibūrę į Dailiųjų menų klubą. Klubo nariais priimami asmenys, kurie jau yra atlikę nors kokį darbą bent vienoj iš meno sričių. Keletas iš jų yra rašytojai, kurie yra parašę po kelias, net keliolika knygų: J. Švaistas, Ale Ruta, B. Braždžionis, Dr. M. Gimbutienė, D. Mackelienė, B. Raila ir kiti. Iš jų tarpo M. Biržiška ir rež. G. Velička jau yra mirę.

Susivienijimai

Senųjų lietuvių suorganizuotos SLA ir RKSA kuopos neblogai gyvuoja. Naujieji ateiviai papildė jų gretas, sustiprino vadovybę. SLA 75 kuopa, sako, turinti apie 200 narių.

Lietuvių profesinės organizacijos

Lietuviai technikos meistrai susibūrę į Lietuvių inžinierių ir architektų draugiją. Daugumoje naujų ateivių vaikai čia baigę mokslus. Draugija turi apie 100 narių. Laiko susirinkimus vieną sykį į mėnesį — socialinio ir mokslinio pobūdžio. Laiko paskaitas savo profesijos temomis ir bando palaikyti lietuvišką nuotaiką.

Tarp šių jaunų inžinierių yra užimančių aukštas vietas mokslo įstaigose. Jaunas prof. dr. A. Avižienis Kalifornijos Technologijos Institute dėsto branduolinės fizikos mokslą. Dr. Arvydas Kliorė Jet Propulsion Laboratorijoje darbuojasi prie "Surveyor" programų, kur matematiškai apskaičiuojama vairavimas pabūklo Mėnulio paviršiui ištirti.

Nors daug čia įsikūrė lietuvių gydytojų, sakoma, turi jie 10 narių gydytojų draugiją.

Spauda

A. F. Skyrius turi įsteigęs spaustuvę, kurioje yra spausdinamos knygos ir leidžiamas "Lietuvių Dienos" žurnalas. Redaguoja poetas B. Brazdžionis. Žurnalas gražiai techniškai spausdinamas, lietuvių ir anglų kalbomis. Apart savo politikos straipsnių, spausdinami eilėraščiai, apysakos ir meno tapybos paveikslai. Žurnalo puslapiai visuomet išmarginti kunigų, bažnyčių ir kryžių paveikslais. Tas labai išryškina klerikališką žurnalo atspalvį.

Politinės organizacijos

Los Angeles miestas yra apie 7,000 mylių nuo Lietuvos. Visgi naujieji lietuviai atsivežė visas politinių partijų rietenas prie Ramiojo Vandenyno pakraščių. Ir taip susiskirstę į politines grupes, vieni kitus "tarkuoja," daugiausia dėl asmeninio "aš."

Tautininkai (Tautinė sąjunga) nusipirko tautinius namus su nedidele be scenos sale, kuri naudojama visokioms pramogoms. Namuose įsikūrė Lietuvių kredito unija, kuri "taupo ir skolina pinigus," ir, sako, daro $280,000 apyvartos.

Kita grupė, kuri vadovauja "Lietuvių Bendruomenei," nesutiko su tautininkais ir nusipirko kitą namą ir pavadino "Lietuvių namais." Tai yra keturių butų namas, o iš garadžų padaryta maža svetainė susirinkimams laikyti. Jeigu būtų galėję susitarti, tai galėjo įsigyti didesnę svetainę su scena.

Prieš tautininkus eina krikdemų likučiai, kurie vadinasi "frontininkais." Na, žinoma, ir tautininkai jiems nenusileidžia. Ir taip eina žodžių karas per spaudą.

Dar yra ir mažesnių grupių, bet jų "egzistenciją" labai sunku suprasti. Tai "Laisvės kovotojų sąjunga," "Lietuvių rezistencijos santarvė." Ir vienas lietuvis man tvirtino, kad liaudininkų, socialdemokratų ir voldemarininkų nėra jokių organizacijų —tik pavieniai asmenys šiek tiek politikuoja.

Apart viršminėtų draugijų, bendrai Los Angeles apylinkėje priskaitoma apie 40 visokiais vardais organizacijų!

Praėjo virš 20 metų, kai iš Lietuvos jie pasitraukė. Dauguma jų tapo JAV piliečiais. Dabar naujieji lietuviai virsta "senais amerikonais" ir visi tie Lietuvos vadavimo klausimai mažai juos beinteresuoja.

L. Reporteris

Elizabeth, N. J.

Mirė Antanas Shimkus

Birželio 19 d. Rosedale kapinėse, Linden, N. J., buvo palaidotas Antanas Shimkus, miręs birželio 15 d., sulaukęs 84 metų amžiaus.

Jis buvo kilęs iš Lietuvos, Nevarėnų miestelio. Į JAV atvyko 1903 metais ir apsigyveno Elizabethe. Ilgą laiką dirbo Singer liejykloje prie sunkiausių darbų. Buvo vedęs Clarą Grivertaitę ir su ja išgyveno apie 10 metų. Kai ji mirė, Antanas pasiliko sunkioje padėtyje su trimis vaikučiais. Tada vedė Barborą Markaitę, su kuria sugyveno dar du sūnus — Edvardą ir Danieliuką. Danieliukas mirė pagyvenęs tik 16 metų. Prisiėjo išauginti 3 sūnus ir dukrą. Buvo įsigiję nuosavą namelį Elizabethe, ant Clark Pl., ir čia gyveno iki 1947 metų. Tais metais savo namelį pardavė ir apsigyveno ūkelyje Cranbury, N. J. Ten gyveno iki nelaboji mirtis pagavo.

Velionis buvo pašarvotas Cranbury šermeninėje. Buvo daug gėlių ir skaitlingo lankymo. Velionis buvo laisvos minties, labai draugiškas, su visais gražiai sugyveno.

Paliko dideliame nuliūdime žmoną Barborą, 3 sūnus — Antaną, Stanislovą ir Edvardą ir dukrą Clarą, 11 anūkų ir keletą proanūkių.

Po laidotuvių palydovai buvo pakviesti į Twin City restauraną ir ten tinkamai pavaišinti.

Našlė Shimkienė. savo vyrui pagerbti paaukoja $20 "Laisvei," kurią velionis labai mėgo skaityti per daugelį metų.

Mūsų gili užuojauta šioje liūdnoje valandoje likusiems artimiesiems, o Antanui tegul būna šiame puošniame kapinyne amžina ramybė.

W. Paulauskas

Baltimore, Md.

A. Žemaitį palaidojus

Supiltas naujas kapas, kuriame ilsisi draugas Antanas Žemaitis, sulaukęs 74 metų savo amžiaus.

Apibrėžti A. Žemaičio asmenybę gana sunku.

Kaip mažamokslis atvyko į šią šalį dar jaunas vaikinas iš savo gimtojo Bambininkų kaimo, tais laikais Simno parapijos, į mažą angliakasių miestelį ir stojo dirbti kasyklose. Vėliau persikėlė į Baltimore, Md., dirbo drabužių siuvykloje, vėliau dailidės darbą Baltimore-Ohio Railroad Co.

Jis mėgo skaityti knygas ir laikraščius. Tą pilnai parodė jo per daugelį metų buvimas "Laisvės" vajininku ir nuolatiniu rėmėju.

LLD organizacijoje buvo veiklus ir tvirtai nusistatęs iki paskutinių keleto metų, kuomet "angliakasių dusulys" (miners' asthma) sukaustė jo plaučius gana sunkiai. Prie organizacijos prigulėjo, bet veikti jau neįstengė. Bet knyga ir žurnalas iki mirties pasiliko jo geriausi draugai.

Makartizmo laikais A. Žemaičiui teko pergyventi gana daug sunkumų. Kaip daugelis kitų draugų, jis buvo kvočiamas ir sekiojamas. Tada jis pilnai įsitikino savo idėjų teisingumu, nes suprato, kas jį giria ir kas jo nekenčia.

Buvo vienas organizatorių Lyros choro ir daug jėgų padėjo jam išlaikyti. Sunku pasakyti, kiek metų jis išbuvo finansų sekretoriumi LDS 48 kuopos, ir daugelio narių jo pasiryžimu buvo išsaugota pilna narystė.

Bet tragiška mirtis vienintelės dukters Dianos 1958 metais (auto nelaimėje tapo užmušta) pakirto jo sveikatą, fiziniai pradėjo slinkti žemyn.

Jam mirus, jo žmona Ona Žemaitienė laidotuves sutvarkė taip, kad apsieita be jokių religinių apeigų, nors jo kūnas ilsisi katalikų kapinyne, kur palaidota jo mylima duktė. Atsisveikinimo kalbas koplyčioje ir kapinyne pasakė visų mylimas Vytautas Zenkevičius, kuris su žmona Maryte dalyvavo laidotuvėse.

Mes likusieji tik vieni galėjome pasigėrėti gėlių puikumu ir jų gausa, tarp kurių radosi ir puiki gėlė nuo LDS 25 kuopos ir viena sudėtinė pavienių draugų ir draugių. Gaila, kad jis to nežinojo, nes gėlė jo švarke buvo vieninteliu papuošalu jam gyvam esant.

Gaila buvo skirtis Onutei su gyvenimo draugu ant visados, Bet nė kiek nebuvo lengviau jo draugams žvelgti paskutinį kartą į sustingusį, ligos iškankintą kūną.

Taip išsiskyrėme palikdami amžinai ilsėtis šaltoje žemėje draugą Antaną Žemaitį—su mintimi, dar daug darbų stovi priešais mus, kuriuos mums teks nudirbti.

Didelę užuojautą ir linkėjimą ištvermės pergyventi taip skaudų gyvenime smūgį reiškia Onutei visi draugai ir draugės.

Vinco Duktė

Patarimas važiuojantiems į Expo-67

Važiuojant iš šiltos Floridos į Montrealą, į Expo-67, pasitikėjom, kad rasime vietą laikinam apsistojimui pas mielus lietuvius, o ne kokiame hotelyje—susikimšime. Tuo tikslu susirašinėjom su mielais F. ir P. Bendžaičiais ir pas juos tiesiai nuvažiavom.

Vaižuodami į Montrealą, buvom nuomonės pabūvoti 3 dienas, bet kada čia pribuvom, mums viskas taip patiko, o ypatingai svetingumas namų savininkų, kad nė nepajutom, kai prabuvom 9 dienas. Dar gerai ir todėl, kad čia pareina mūsų pažangūs laikraščiai. Esaant tolį nuo namų jautiesi tikrai ramiai viskuo informuotas, o tai svarbu. Vienas malonumas apsistoti pas tokius žmones, su kuriais randi bendrą kalbą ir šiltą draugiškumą.

Kalbėkim ir apie kainą už kambarius, kuri yra žemutėlė, palyginus su hotelių kainomis.

Vaižuojantiems į Expo-67 patariu kreiptis laišku pas M. ir P. Bendžaitis, 641 Senecal St., Lassalle, Que., Montreal, Canada.

J. P. Miller

BALTIMORE, MD.

Mirus

Antanui Žemaičiui

Reiškiame gilią užuojautą jo mylimai žmonai Onai, broliui, seserims, giminėms ir draugams.

F. J. Deltuvai	J. Kasparavičius
P. K. Kupriai	P. Paserskis
O. Kučiauskaitė	J. Deltuva
F. P. Walantai	S. Meskys
T. Medelienė	J. J. Staniai
L. M. Antanavičiai	Anna Jacobs
H. Antanaitienė	M. Silanskienė

CHERRY HILL, N. J.

Mirus

Juozui Bekampiui

Reiškiame gilią užuojautą šioje liūdnoje valandoje jo žmonai Elzbietai, sūnums ir jų šeimoms, ir visiems artimiesiems.

Feliksas Mockaitis	Elena Baranauskienė
Juozas ir Marijona Stružauskai	Klemensas Stružauskas
Alfonsas Švegžda	Juozas ir Lucy Mockaičiai

ELIZABETH, N. J.

Mirus

ANTANUI J. SHIMKUI

Reiškiame užuojautą velionio žmonai Barborai, sūnums Antanui, Stanislavui, Edvardui, dukrai Clarai, anūkams, giminėms ir draugams. Lai būna jų liūdesio valanda ištverminga.

A. Labanauskas	D. Burkauskas
K. Paciūnas	M. Burkauskienė
S. Paciūnienė	Clara Stasiulis—Florida
I. Bečis	
B. Makutėnienė	J. Stensler
P. Vaičionis	W. Svietlikas
L. Vaičionienė	W. Paulauskas

CHERRY HILL, N. J.

Mirus

JUOZUI BEKAMPIUI

Mes, philadelphiečiai ir apylinkės draugai, reiškiame širdingą užuojautą velionio žmonai Elzbietai (Valiukaitei) Bekampienei, sūnums Gilbert ir Raynald ir jųjų šeimoms šio liūdesio valandoje.

W. Šapranauskas	E. Lietuvaitė
P. Baranauskas	Laisvės Bendradarbis
U. Gužonienė	P. Šlajus
E. Benis	J. ir J. Staniai
H. ir R. Feiferiai	P. ir F Walantai
S. Vešvilienė	V. Paliepienė
K. ir A. Zambusevičiai	V. Gustaitienė
P. ir M. Minchinskai	T. ir F. Logisky
Marcelė Romikaitienė	A. Paukštys
N. Griciūnienė	A. Akulaitienė
B. Gėgžnienė	E. ir L. Tureikiai
Mrs. M. Skach	V. Urbienė
P. Sidabaras	A. Švegžda
Alb. Grigas	R. ir H. Merkiai
Frank Nevardauskas	P. Kasparičnienė
J. ir A. Mesko	Anna Zalner

Laiškas iš Vilniaus

Vilnius, birž. 27

Jau paskutinė diena Vilniuje. Rytoj išvažiuoju į Maskvą. Gaila man bus palikt Vilnių; jis toks gražus birželio mėnesį! Jis paskendęs žalumynuose ir kvepuoja pavasario gėlynų aromatu. Gaila bus palikti gimines ir vilniečius draugus, kurių nuoširdumui neprilygsta jokia kita šalis.

Teko arčiau susipažinti su L. Kapočiumi, Gasiūniene, Kazakėvičiumi, Karveliu ir Glovecku.

Vytautas Gloveckas, Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviais sekretorius, šį rytą aplankė mane Gintaro viešbutyje ir kvietė pasilikti Lietuvoje ilgesniam laikui. Labai norėjosi, tačiau nusprendžiau grįžti su savo grupe šiandieną. Nusprendžiau grįžti dėl to, kad netrukdyčiau darbuotės mano giminaičių ir vilniečių draugų, kurie pasinėrę darbuose: tai statyboj, tai vykdyme šalies ūkio užduočių, tai meno ir dailės kūryboje.

Draugas Kapočius rašo knygą, ar ką tai kitą svarbaus. Tai matote, jie visi dirba išsijuosę. O aš dykinėju ir jiems laiką trukdyčiau. Ypač mano giminės iš darbų išlieka, vaišina ir sau išlaidas daro. Trys savaitės gana. Vienam jų restaurane Užvėjoj, Šeduvos miestelyje, mačiau obalsį: "Per daug gero gali būt blogu,— neperdėk".

Dabar kyla klausimas: ką mačiau Lietuvoj ir koks buvo mano kelionės tikslas? Na gi, laiške viską nesurašysi! Tačiau tikslas dar kartą aplankyti savuosius ir gimtąjį kraštą pavyko. Pamačiau daug. Gal vėliau apie tai parašysiu smulkiau.

Mačiau daug džiugių reginių. Jau trečias kartas Lietuvoje. Pirmas buvo 1961 metais. Tuomet matėsi daugiau trūkumų, bet darbai atkūrimo respublikos ėjo pilnais garais pirmyn. Keturi metai vėliau ir vėl mačiau Lietuvą. Tuomet jie šventė 25 metų LTSR sukaktį. Pažanga visur matėsi didelė. Bet šiemet, du metai vėliau, rodė tiek pat pažangos per du metu, kaip buvo padaryta tarpe mano pirmo ir antro apsilankymų per ketveris metus.

Smulkmeniškai tą pažangą neįmanoma aprašyti. Bet abelnai ką mačiau: vieškelių tiesime, gyvenamų butų statyboj, na, ir viešbučių pagerinime labai daug padaryta. Maisto, drabužių ir kitokių gyvenimo reikmenų kiekybė ir kokybė žymiai didėjo per paskutinius du metus.

Mačiau džiugių, na, ir šiurpių reginių. Mačiau Vilniaus Namų statybos kombinatą (VNSK). Buvo man džiugu ten Raudonosios Armijos prospekte matyti didžiulį fabriką, kur stambiaplokštės gaminamos namų statybai. Ten 1957 metais buvo tik plynas laukas. Inž. Žiburtas man sako: "1957 m. pavasarį tik pirmas matininko kuoliukas buvo įkaltas ve anam kampe, kur dabar stovi administracijos pastatas. Dabar matai, koks fabrikas. Dirba 00 darbininkų, užima daug hektarų plotą. Viskas automatiška, kepame pastatam sienas, kaip blynus!

Tas fabrikas pagamina sienas, vonias su visais įrengimais, ir ištisus kambarius. Ne šimtams, bet tūkstančiams butų.

Tai buvo džiugus vaizdas.

Pamatyti to fabriko gaminių rezultatą veža mus į Žirmūnus, Neries krante gyvenviečių miestelis. Ten Neries krantai jau nebe smėlio kalnai arba pušynai. Ten ištisas krantas, kiek akis užmato, gyvenamų butų apartamentai. Ten krautuvės, vaikų darželiai, asfaltuotos gatvės, na, ir grioviai kasami fundamentui dar naujiems pastatams ir kanalizacijų vamzdžiams.

Čia 5 ar 8 aukščio apartamentus labai greit pastato...

Inž. Adomaitis man sakė, kad pastatyti 50 butų pastatą lengviau dabar nei buržuazinėj Lietuvoje būdavo pastatyti šunies budą.

Na, Gintaro viešbutyje, kuris yra pastatytas iš stiklo ir betono, su keltuvais, moderniška valgykla, daug kambarių ir Lietuvos išdirbystės moderniškais rakandais papuošti jo visi kambariai, su privatine vonia, radio. Didelė pažanga kėlime gyvenimo lygio. Tas džiugu.

Toliau džiugus vaizdas Druskininkuose, Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos (LTSR) švietimo ministerijos užlaikomas Druskininkų miesto darželis - lopšelis, vadovaujamas draugės Bukautienės. Čia 200 vaikučių — nuo vienų iki 7 metų. Apie 50 iš jų davė mums koncertėlį. Kaip jie gražiai lietuviškai dainuoja ir deklamuoja apie tolimąją žvaigždutę, apie kytriąją laputę, apie greitąji vatos uodegį zuikelį, malonu pasiklausyti. Nevienam iš mūsų grupės skruostu nuriedėjo ašara, prisimenant skirtumą tarpe mūsų dienų kūdikių auklėjimo ir dabartinio.

Šiurpūs buvo reginiai: Pirčiupyje, ir Kauno Devintajame Forte. Ne taip šiurpūs, bet visgi skurdūs buvo reginiai senose kaimovietėse, kurių nameliai jau baigia sugužėti į žemę. Seniai tų namelių šeimininkai atsisako keltis į kolūkiečiam statomus namelius, kolūkio centruose. Jie sako: "Mūsų tėvai ir protėviai čia gyveno. Ir mes čia baigsim gyvenimą."

Na, gyvenime jau taip yra. Naujos gadynės gyvenimo banga liejasi, skandindama senos gadynės liekanas.

Inž. Gabrėnas

Sellersville, Pa.

Širdingai ačiū

Liepos 2 d. piknikas pavyko gerai. Oras buvo gražus, saulutė švietė visą dieną, taip kad susirinkusieji draugai ir draugės iš arti ir toli džaugėsi maloniu pasimatymu.

Mūsų gerosios gaspadinės V. Paliepienė, V. Gustaitienė ir Marytė iš vakaro darbavosi, kad prirengtų svečiams gerus pietus. Laike pietų svečiai valgė ir šnekučiavosi, o Beniuko orkestras su naujomis dainomis ir muzika visus linksmino.

Mes šeimininkai ir komisija dėkojame draugams ir draugėms, kad nesigailėjote nuovargio ir laiko iš toli atvažiuoti ir paremti mūsų parengimą. Tas mus vėl paskatina ir daugiau tokių parengimų suruošti. Dėkojame draugams ir draugėms, kurie prisidėjote su darbu ar dovanomis. Eastonieties Tilvikas pats negalėjo piknike dalyvauti, bet jis įdavė per draugą Katinį $10 ir aprūpino duonute ir pyragaičiais. Zambusevičienė ne tik pagelbėjo aptarnavimu prie stalų, bet dar dovanojo pyragų. Gustaitienė dovanojo pyragą. Mičinskienė — elektrinį feną, Romikaitienė — karolius ir lietuviškų pyragaičių, Daubrienė — beskutę su grybais, Marytė — juodos ruginės duonutės.

Mane, kaip parengimo šeimininkę, slėgė nesmagumas, nes mano draugas A. Ramanauskas tik ką buvo grįžęs iš ligoninės po operacijos, bet būnant tarp mylimų draugų ūpas prasiblaivė ir jaučiasi geriau.

Dėkui K. Čiurliui už pasakytą kalbą iš savo kelionės po Lietuvą; dėkui A. Bimbai už pasakytus savo įspūdžius važinėjant po Lietuvą ir už papasakojimą apie dabartinę mūsų spaudos padėtį.

Didelis dėkui Valantams, Merkiui, Kazlauskui, Baranauskui už pasidarbavimą parengimo ruošoje.

P. Valantienė, kaip ta darbšti bitelė, visus sutiko ir pasveikino.

Mes, Ramanauskai, tariame didelį lietuvišką ačiū visiems į parengimą atsilankiusiems. Baltimorietės Stanienė, Onutė Kučiauskaitė ir Katinienė gelbėjo patarnavimu prie stalų.

B. A. Ramanauskai

Washington. — Pentagonas pranešė, kad š. m. rugsėjo mėnesį 25,000 jaunų vyrų bus draftuoti — verstinai paimti — į JAV kariuomenę.

PHILADELPHIA, PA.

Nori daugiau korespondencijų

Dažnai tenka išgirsti "Laisvės" skaitytojų pageidavimus daugiau korespondencijų iš Philadelphijos lietuvių gyvenimo ir veiklos. Tokie skaitytojų pageidavimai girtini. To paties pageidauja ir laikraščių redaktoriai — dažniau rašyti korespondencijų. Bet korespondentas, kad ir su geriausiais norais, dažnai susiduria su kliūtimis, nes skaitytojai ir redaktoriai nori, kad žinutės būtų rašomos originaliai iš lietuvių veiklos.

O čia kaip tik priešingai, lietuvių veikla sumažėjusi, tiktai retkarčiais šis tas veikiama. Todėl, daugelyje atvejų, korespondentas žinučių iš piršto neišlauš! Jeigu parašai apie kitokius svarbius nuotykius, tai skaitytojai juos vadina kopijuotomis žinutėmis, neturinčiomis svarbos. Sako, tokias naujienas jie girdi radio imtuvuose, televizijoje ir anglų spaudoje. Todėl, sprendžiant apie skaitytojų pageidavimus, reikėtų rašyti, kad ta ir ta lietuvė moterėlė baltinius skalbė, kita blynus kepė, o vyrai susėdę kazyriavo. Tai ir žinutės iš lietuvių gyvenimo ir veiklos.

Antra, daug kritikos girdime už ilgų korespondencijų rašymą. Tačiau ir tų korespondencijų ilgumas priklauso nuo turinio apie ką rašoma... Jeigu rašinyje nėra nieko svarbaus, istorinio, tiktai plepalai apie menkniekius, tai ir nereikėtų špaltas prirašyti. Bet, svarbesnius įvykius iš lietuvių veiklos visuomet reikia plačiau išryškinti su faktais, kuriais kiti rašytojai galėtų pasinaudoti už daugelio metų.

Gaila, kad dėl neapdairumo, rašant korespondenciją apie įvykusį sėkmingą pas ūkininkus Ramanauskus pobūvį, liepos 2 d., buvo nepaminėta auka ilgamečio spaudos rėmėjo, eastoniečio L. Tilviko. Jis parengimui dovanojo $10 sumai duonos ir pyragų.

"L." Reporteris

Rabat, Morocco. — Maroke buvo paskelbtas generalinis darbininkų streikas po to, kai valdžia suareštavo Marjoub Ben Seddick, Maroko Darbo unijų federacijos generalinį sekretorių.

Pietūs Pas Čiurlius

JŲ GRAŽIAME SODE, PATTENBURG, N. J.

Sekmadienį, Rugpiūčio 13 d.

Pietūs bus duodami 12 valandą

Pietų kaina $4 asmeniui

KELRODIS IŠ NEW YORKO

Pravažiavus Newarko Air Portą laikykitės dešinėj, imkite kelią No. 22 ir važiuokite apie 50 mailių iki Mountain View Inn restorano, nuo čia tėmykite mažą užsisukimą į kairę, užvažiuosite ant naujo tilto, pervažiavę tiltą laikykitės dešinėj ir privažiuosite kitą mažą tiltą, pervažiuosite to tiltuko apačia — ir penktas namas bus Čiurlių.

Iš EASTONO imkite kelią 78-tą; privažiavę Pattenburgą sukite dešinėn, ir 78-tu keliu pasieksite Čiurlius (Churlis).

Trentoniečiai važiuokite keliu 69 iki privažiuosite kelią 22, privažiavę Pattenburgą sukite kairėn. Pervažiavę naują tiltą laikykitės dešinėj ir važiuokite iki Čiurlių ūkio.

BALTIMORE, MD.

Mirus

ANTANUI ŽEMAIČIUI

Reiškiu nuoširdžią užuojautą jo žmonai Onai, giminėms ir draugams. Lai būna ištverminga jų liūdesio valanda.

—JONAS SMALENSKAS
Miami, Fla.

MIAMI, FLA.

Mirus

JURGIUI DOMINAIČIUI

Reiškiame užuojautą jo šeimai — žmonai Teklei, dukrai Reginai ir žentui Zigmontui Kaulakiams, ir anūkėlėms, jų liūdesio valandoje.

G. S. Daniai	Ignas Urbonas
V. M. Bovinai	Frank ir Mary Kvietkas
M. Bružas	Olga ir Frank Graham
J. E. Sliekai	Suzana Šukienė
M. W. Marsh	E. Mikitienė
M. Cvirka	W. E. Lacks
V. J. Stankus	J. Daugirdas
Mr. ir Mrs. Aleksandrai	J. Paukštaitis
P. A. Johns	K. Tamašiūnas
G. Swak	J. Smalenskas
P. Urbon	E. Stankus
A. Bubelis	

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

JONAS GRICIUS

Mirė liepos 27 d., 1961 m.

Jau šeši metai kai mirė mano mylimas vyras ir vaikų tėvas. Mes, likę dideliame liūdesyje, nepamiršime tavęs niekados. Tavo kapą lankome ir puikiomis gėlėmis dabiname. Lankysime kol gyvi būsime.

ONA, žmona
EDWARD, sūnus
EMILIJA, duktė
—GRICIAI

Cambridge, Mass.

Dorchester, Mass.

Noriu padėkoti visiems ir visoms, kurie prisidėjo su aukomis prie moterų stalo "Laisvės" piknike Montelloj, įvykusiam liepos 2 d.

Aukų gavome sekamai: draugė Karpavičienė iš New Hampsnire — 2 pyragu; LLD 11 kp., Worcester, Mass. — 1 "hamę," 3 duonas, sūrį, krustų; J. Rainard — keiką; K. Kazlauskienė — sūrį; H. Tamašauskienė—pyragą; E. Likienė — tuziną kiaušinių; H. Žekonienė, B. Čiuberkienė ir J. Družienė — "hamę," sūrį ir bonką VO; L. Plutienė — bonką Scotch; M. Uždavinis — 2 tuzinu kiaušinių; M. Trakimavičienė — pyragą ir daržovių; N. Grybienė — keiką; Norwoodietė — sūrį, S. Budrevičienė — kugelį; M. Sadauskas—sūrį; Worcesterietė — duoną ir krustų; M. Gutauskienė — sūrį; P. Kalošienė — pyragą; J. Šleikienė, Lawrence, Mass. — svarą kavos; E. Čiuladienė — kugelį; Julia Gicevičienė — morkų kepsnį; M. Kazlauskienė ir A. Račkauskienė iš Haverhill--2 pyragu, "hamę," ir baksą "cookies"; U. Daugirdienė iš Floridos — 2 paduškaites; M. Aleksandrienė iš Sudbury, Mass. — 4 sūrius.

Pinigais aukų gavome: Lietuvių Moterų klubas iš Cambridge — $15; J. ir A. Skirmontai, Brockton—$10; Agnes Petrukaitienė—$10; P. Žuakauskienė — $5; P. ir P. Niukai — $5; J. U. Kowell — $5; Konstancija Kalvelienė — $5; H. Tamašauskienė — $2; O. Dudienė — $2; N. Grigaliūnienė — $2; V. Kvetkas — $1.

Išleisti dovanas darbavosi: B. Chuberkienė ir K. Yankevičienė ($25); M. Kazlauskienė ir A. Račkauskienė ($25); L. Plutienė ir K. Kazlauskienė ($25); P. Žukauskienė ir E. Freimontienė ($10).

Taipgi ačiū toms draugėms, kurios man padėjo dirbti prie stalo, o daugiausia Marytei Sukackienei, kuri viską surašė ir sutvarkė.

Julia Rainard

Brockton, Mass.

Vieša padėka

Širdingai dėkoju visiems draugams ir pažįstamiems, kurie mane atjautė mano nelaimėje, lankydami mane ligoninėje, namuose ir prisiuntė daug atvirukų, kurių gavau net iš tolimos Floridos.

Mano žmona ir vaikai taipgi gelbėjo man kiek tik jie galėjo.

Aš niekad nesitikėjau, kad tiek daug draugų mane atjaus. Todėl labai širdingai visiems dėkoju. Aš dar nevisai pasveikęs, bet pusėtinai greit einu sveikyn.

Pranas Morkevičius

Pranas Morkevičius "Laisvės" skaitytojas ir LDS 67 kuopos ir LLD 6 kuopos narys. Pereitą žiemą Pranas buvo koją per kelį susilaužęs. "Laisvei" davė aukų $10.

George Shimaitis

Great Neck, N. Y.

IŠVAŽIAVIMAS Į KINGS POINT PARKĄ

Area 7, Red Brook Road

Sekmadienį, Liepos 16 July

Pietūs 1-mą valandą dieną

Kviečiame visus atsilankyti. Iš anksto pasirūpinkite atvažiavimu automobiliais. Nepraleiskite progos gražiai, puikiame miške praleisti laiką ir pasimatyti su gerais pažįstamais ir įsigyti naujų pažinčių. O svarbiausia, žinokite, kad čia jūsų laukia geri pietūs, tad nesivėlinkite pribūti.

Rengėjai

HELP WANTED MALE

STATIONERY—Office supplies & office furniture. Exp'd person to handle phone orders, expediting, etc. For interview phone Mr. James Foster, LO 4-5120. All replies confidential. **Foster Bros., 1227 Race St.** (49-53)

BUILDING SUPERINTENDENT. Interesting permanent position. Exp. all maint. Full charge of office bldgs. in Trenton area. Salary $7000 per annum. Call or write Looman Associates, 212—MU 5-7154. LOOMAN ASSOCIATES, 420 Third Ave., New York City, N. Y. (51-58)

AUTOMOTIVE Machinist. Perm. pos. w. benefits. Expd only in modern machine shop, crank shaft grinding, boring & all phases automotive machine shop services. Gd starting sal. Call NE 7-7074 or write Mr. Millstein, Andy's Automotive Supplies, Inc., John Fitch Way & Cass Sts., Trenton, N. J., 08611. (53-54)

Help Wanted Female

WOMEN

For Grill work. Modern Luncheonette, air-conditioned kitchen. Day work. Serving steaks, hamburgers and hoagies only. LEON'S DRIVE IN, 6301 Passyunk Ave., Phila., Pa. SA 4-9457. (53-56)

WAITRESS

Experienced. Over 21, full time and weekends.

CHESTNUT HILL HOTEL
Call CH. 7-7303. (51-54)

MANICURIST & SHAMPOO GIRL. Experienced to work in up to date Beauty Shop. Full time. Apply ANTHONY ORDILLE, 3618 Chapel Rd., Newtown Square, Pa. EL 6-5885. (51-54

HOUSEKEEPER
Mature
Person to live in
Light cooking & house keeping. Care of children. Call OR 3-6592. Bustleton area. (52-55)

WOMAN

To manage dry cleaning store. Must be experienced at least three years. PO 9-9368.
1620 No. 21st St. (52-57)

MALE & FEMALE

COLOR MATCHER & FORMULATOR

Exp'd letterpress offset flexo. We also need a girl who is an expd. typist for office work.
PRINTING INK COMPANY
RE 9-3929 (53-55

WEAVERS

Experienced. C & K AUTO LOOMS, 2nd & 3rd shifts. Apply SOUHAN-KENT MFG. CO., Clifton Heights, Pa. MA 3-1400. (51-54)

LIETUVA KANADOJE

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

vimą": kokie, girdi, jūs "vargdieniai," "belaisviai," "nuskriausti"...

—Pasilikite pas mus, o matysite, kaip čia jums viskas gerai prasivers!..

Gal gerbiamas skaitytojas netikės, bet **tie patys "veikėjai" lindo pas solistą Vaclovą Daunorą ir ragino jį "pasilikti"!...**

—Tai ką aš, čia pasilikęs, daryčiau?—klausia žymusis solistas.

—Mes tave pasiųstume į Čikagą!.. Ten tai būtų jums gyvenimas!...—atsako "veiksnių" paslai.

—Ar toks "gyvenimas," kokį turi buves Kauno dramos teatro aktorius Stasys Pilka? — šypsosi solistas. (Talentingas aktorius S. Pilka baisiai skursta.)

Solistas piktinasi smulkučių vabalėlių drąsa. Jis aškina jiems, kad "pasilikti" neturi laiko: po atostogų Lietuvoje, rudenį, jis yra užkviestas į Angliją gastroliuoti, vyks ten dainuoti, o po to dar žada grįžti atgal į Milaną.

Na, bet užteks apie "veiksnių" muilo burbulų pūtimus. Burbulai subliuško, nepalikdami jokio pėdsakėlio, ir tai "veiksnius" labai pažemino padorių žmonių akyse.

IX

Kai mes tik įkėlėme koją į Expo-67, nusitarėme užsirašyti kiekvieno lietuvio, sutikto Parodoje, vardą ir pavardę. Taip ir pradėjome darvti. Deja, gyvenimas parodė, jog tai neįmanoma: Parodoje ta savaite dalyvavo ne šimtai, o tūkstančiai mūsų tautiečių. Kur tik žengei, ten sutikai lietuviškai kalbantiį. Kaip gi juos visus surašysi?

Kalifornniečiai—San Francisko ir apylinkė — beng tirščiausiai čia buvo, pagal lietuvių kolonijos didumą, reprezentuoti. Štai tie dalyviai: J. ir M. Kamarauskai, V. ir U. Burdai, J. ir M. Mozūraičiai, Mr. ir Mrs. Vosyliai, Ksavera Karosienė, Marie Baltulionvtė, Tilda King ir Kastancija Mugianienė. Net dvylika žmonių! Ir atsiminkite, kad jiems teko keliauti daugiau nei tris tūkstančius mylių, kad galėtu matyti, ka atvežė Tarvbu Lietuva į Montreali! Ryžtas ir geras ūpas nugali visokias kliūtis.

Buvo truputis pas kai kuriuos mūsu žmones ir nusivylimo: jie tikėiosi galėsia šen ar ten asmeniškai susitikti su vienu kitu delegacijos nariu, su vienu kitu menininku. Jie taip troško paspausti tam ar kitam ranką, pratarti žodi. Deja, taip neišėjo! Stoka laiko, nenalanki tam buvo visa aplinka.

Parodoje ir lietuviškuose ratelinose noliai darbavosi du niujorkiečiai fotografai: Salomeja Narkelūnaitė ir Jonas Šiurba. Jiedu padarė daug puikiu fotonuotrauku. Vienas kitas Lietuvos žmoniu prašė, kad pasiustu jiems kai kurias fotonuotraukas.

Rvšium su tuo vienas montrealietis darė tokias pastabas:

—Pasakykite man, kodėl į Lietuvos dieną neatvyko nei vienas Lietuvos spaudos fotokorespondentas? Kai nuvyksti į Lietuvą, jų ten matai tiek daug...

Šis klausimas man pačiam buvo neaiškus ir neradau asmens, kuris būtų išaiškinęs.

Nemažas skaičius mūsų žmonių, pastebėjau, turėjo savo fotoaparatus, tai visokių puikių scenų ir žmonių fotonuotraukų galėjo užtenkamai patys pasidaryti.

Nemaža mūsų veikėjų norėjo viešai pareikšti savo organizacijų sveikinimus Lietuvos menininkams Lietuvių klubo salėje, bet gi tam nebuvo laiko. Ričardas Janulis, pavyzdžiui, buvo atvežes iš Worcesterio Aido choro sveikinima: kiti norėjo pasveikinti iš kitu miestu organizaciju bei lietuviu koloniiu vardu, bet kada gi tai būtų buvę galima tai atlikti?

X

Šeštadienio popietis. Mes pas draugus Lesevičius.

Juozas — vienas ryšių, vienas rengėjų, vienas tos grupės žmonių, ant kurių pečių gula svečių iš Lietuvos priėmimas.

Telefonas nesustoja burzges: per jį eina galutinis iškilmingo vakaro aptarimas.

Kiekvienam atsakomingam veikėjui buvo aišku: jei susitikimas su svečiais praeis gerai, jis paliks gilius pėdsakus ypatingai Montrealvie, o atgarsiai nuaidės per visa lietuviška pasauli ir džiaugsis kiekvienas doras žmogus. Bet jei iis gerai nepraeis?!..

Mes jau Montrealio Lietuvių klube .

Reklamose buvo skelbta, kad susitikimas prasidės 7:30 v., bet va publika jau renkasi 6 v. Daug žmonių ateina be tikietu, nori kaip nors juos įsigyti paskutinę valandą, o rengėjai atsako: nera, negalima, neparduosime, jau ir taip pardavėme daugiau negu yra vietų.

Grįžta žmonės nuo salės nusiminę.

Septintą valandą didžiulė Klubo salė jau kupina publikos. Jau ir aštunta, jau ir devinta, o svečių vis nėra ir nėra. Ką daryti?

Skambina į Tarybinį paviljoną, nėra ten su kuo pasitarti, visi darbuotojai, kurie žino, išlakstę, užsiėmę darbais.

Per kurį laiką, turiu pasakyti, rengėjams teko dikčiai rūpintis, nervuotis, nežinant, kaip ir kas ir kur atsitiko.

Buvo pamiršta, kad tą dieną pripuolė Jono krikštytojo gimtadienis, o tai didžiulė Montrealyje šventė. Mieste buvo suorganizuotas milžiniškas paradas, užplūdęs gatves. Ir Lietuvos delegacija, vykdama į Klubą, turėjo mašinose išsėdėti apie 40 minučių, kol galėjo prasimušti pro eisėną. Štai, kame buvo pavėlavimo priežastis!

Publika delegacija sutiko atsistojimu, karštais plojimais.

Kaip bematant svečiai apsėdo ilgą, gėlėmis papuoštą stalą. Apie šešiasdešimt Tarybų Lietuvos rinktinių svečių — mokslininkų, politikų, visuomenininkų, dailininkų, menininkų — buvo montrealiečių ir visų kanadiečių svečiai.

Įdomus buvo momentas, kai rašytojas Alfonsas Bieliauskas įteikė Klubui dailininko J. Kuzminskio du įrėmintus kūrinius, kuriuos priėmė, už kuriuos šiltai dėkojo Klubo gaspadorius Jonas Petrulis.

O kai baigėsi kalbos ir koncertas, kai svečiai užkando, vyko linksmi asmeniniai pokalbiai, šiltu žodžiu apsikeitimai, niekad nepamirštami!

Tai buvo istorinis momentas, pirmas toks įvykis mūsų gyvenime, ir aš abejoju, ar kada nors kitas toks panašus dalykas Amerikos žemyne kada nors įvyks.

Taip buvo apvainikuota Lietuvos ir lietuviu diena Montrealyje, Expo-67.

—:—

Beje, banketo metu įvyksta ir tokia maloni staigmenėlė:

—Juozo Baltušio knyga apie Ameriką... Baltušio knyga...—girdžiu žodžius.

Kas čia?!

Stebiu grupę žmoniu, apspitusiu d-rą A. Petriką, vartantį **"Tėvų ir brolių takais."** Jis gavo ja iš menininku. Smalsuoliai, aišku, pirmiausia puolasi prie "pikčių," kurių knyga kupina.

Einu pas A. Prusevičių ir sakau:

—O kur gi mano knyga? Juk V. Bartusevičius žadėjo...

Tuojau knyga gaunu. O grįžęs i Niujorka, randu per pašta atėjusią su autoriaus autografu.

Kaip smagu!

N. Y. LIET. MOTERŲ KLUBO REIKALAI

Gauta dar dvi naujos narės i mūsu kluba.

Keturios draugės kalifornietės, grįždamos iš Expo 67, buvo sustojusios pas mus pasilsėti. K. Karosienė ir M. Baltulionytė jau yra Moterų klubo narės nuo seniau. Tad prie progos, kitos dvi kalifornietės įsirašė, tai Telda King, per klubo iždininke U. Bagdoniene ir Konstancija Mugianienė per mane. Jos visos yra pasimokėjusios po $5 ir lieka amžinos klubo narės.

Buvo malonu pasimatyti su draugėmis iš tolimos Kalifornijos.

Bronė Keršulienė
Klubo sekretorė

PADĖKA

Pereitą sekmadienį mačiausi su woodhaveniete Mary Krungliene, kuri neperseniai buvo ligoninėje ir pergyvenus operaciją. Ji prašė, kad padėkoti per mūsų spaudą visiems tiems, kurie lankė ja ligoninėje, namuose ir išreiškė linkėjimus per korteles. Sako, nesitikėjau, kad tiek daug gausiu sveikinimų. Tas daug reiškė man, palengvino pergyventi operaciją ir sukėlė malonu ūpą manyje.

Ta proga M. Krunglienė iteikė laikraščiui "Laisvė" dovaną — 5 dolerius.

Buvo malonu pasikalbėti su drauge Krungliene. Po operacijos po biskį sveiksta ir sakosi, kad jaučiasi stipresnė. Daug sekmės tau, Maryte!

—L. K—tė

Mieste pasidairius

"Nebėra kitos išeities"....

N. Y. miesto tarybos daugumos vadovas David Rose pareiškė, kad "nebėra kitos išeities," kaip tik surasti pakankamą pinigų sumą mokytojų algoms pakelti.

Mokytojų unija dabar tariasi su miesto vadovais, kaip išvengti streiko rugsėjo pradžioje, kai atsidarys mokyklos. Apie 30,000 mokytojų reikalauja algų pakėlimo. O jeigu mokytojų unijos reikalavimai nebus patenkinti, tuomet kitos išeities nebebūsią, kaip streiką skelbti.

Bet kaip dabar streikuoti, kuomet yra New Yorko legislatūros išleistas naujas įstatymas, draudžiąs municipaliniams tarnautojams streikuoti. Mokytojai kaip tik po tuo įstatymu paeina.

Mokytojai, tačiau, suranda, kaip tą įstatymą apeiti. Jeigu jų reikalavimai nebus patenkinti, tai jie masiškai pasitrauks iš darbo. O už pasitraukimą iš darbo niekas negali bausti.

-:-

Hippies "plečia ligas"

Miesto sveikatos komisionierius Ed. O'Rourke skelbia, kad hippies išnešioja įvairias ligas, ypač veneriines (lytines).

Jis toliau nurodo, kad sifilis ir gonorėja mieste šiuo metu pakilo. Pastebėta pavojaus Greenwich Village ir East Village, kur daugiausia hippies grupuojasi.

Hippies, kaip ir bytnikai, visai nenori laikytis nustatytų reguliacijų. Jie bando gyventi taip laisvai, kaip jiems patinka. Jie kelia protestą prieš visokius laisvės varžymus.

-:-

Tryliktasis policistas bėdoje

Times Skverą naktimis patruliuoja dvylika policistų. Bet vieną naktį atsirado tryliktasis .

Patėmyta, kad naujasis policistas darbuojasi labai pavyzdingai: eidamas šaligatviais patikrina visas krautuvių ar kitų įstaigų duris, ar jos uždarytos; visur žiūri, kad būtų gera tvarka.

Kiti policistai nutėmijo, kad jis ne toks, kaip paprasti policistai. Savo darbštumu juos visus pralenkia. Na ir jie sulaiko naująjį policistą.

Pasirodė, kad tryliktasis policistas nėra joks policistas. Jis tik atėjo parodyti kitiems policistams, kaip reikia pavyzdingai dirbti. Už tai jis buvo areštuotas ir dar gaus bausmę panešti.

Gavo šešias premijas

18 metų negras jaunuolis Robert Cottrol buvo atsikreipęs į keletą aukštųjų mokyklų, norėdamas bent vienon įstoti mokytis.

Ir kokia buvo jam pačiam nuostaba, kad net šešios mokyklos pranešė, kad iis gali būti studentu ir dar suteikia jam premijas-stipendijas, kurių bendra suma susidaro net $14,000.

Bet jis niekaip negali kartu į visas mokyklas įstoti ir stipendijomis naudotis. Pasirinko Yale universiteta, iš kurio gaus $3,000 premiios. Kitoms mokykloms jis turėjo atsakyti.

-:-

Kruvini pinigai.....

Miesto centre gali matyti "Blood Bank" įstaigų, kurios pamoka po $5 ar $7 tiems, kurie suteikia savo kraujo.

Daugiausia tas įstaigas lanko didžiausi girtuokliai ir narkotikų naudotojai. Sukolektuotas toks kraujas vėliau parduodamas ligoninėms. Viskas paremta pelno būdu.

Laikraščiuose skelbiama, kad narkotikų naudotojai klausinėjami, kaip seniai jie yra narkotikų gavę. Suprantama, paaiškina, kad labai seniai, o iš tikro tik vakarykščiai. Bet kas to paiso, kad perkamas ir parduodamas kraujas turi opiumo nuodų arba alkoholio.

Prieš keleta metų vienas man žinomas lietuvis nuolatos pardavinėjo savo kraują, o gautus pinigus pragerdavo. Ir taip jis jaunas galą gavo.

-:-

Mašinistai laimėjo

Republic Aviation korporacijos 2,300 mašinistų, Farmingdale, L. I., laimėjo algu pakėlimą ir kitus pagerinimus.

Jie buvo pasiruoše streikuoti. International Association of Machinists unija pagaliau sudarė su korporaciia nauia kontrakta, kuri darbininkai užgyrė.

J. G.

Suomių rašytojas laimėjo bylą

New York. — 1961 metais Imigracijos ir Naturalizacijos įstaiga buvo nutarusi išdeportuoti į Suomiją Williamą Lahtineną, suomių poetą ir rašytoją. Deportuoti jį nutarė dėl to, kad jis kadaise priklausė Suomių Darbininkų Federacijai, kurią valdovai skaitė komunistine.

Po ilgo bylinėjimosi, dabar Imigracijos Taryba Washingtone nutarė bylą likviduoti ir William Lahtinen pasilieka JAV. Minėtoji suomių federacija, beje, pati likvidavosi 1941 m.

Paieškojimas

Ieškau sekamų asmenų, išvykusių iš Šiaulių rajono, Šilėnų k., 1929 m. į Argentiną, Santa Fe: Zavitkauskas Kostantinas, jo žmona Antanina, jo dukra Angelita. Pokario metais rašė, bet 1948 m. nutraukė susirašinėjimą. Dar noriu surasti sūnų, išvykusį iš Lietuvos 1929 m. Gimė ir gyveno Šiauliuose, Šilėnų km. Švambaris Petras (Izidoriaus), Buenos Aires, Argentina.

Eesu jų sena mama. Rašykite:
Švambarienė Ona,
Šiaulių rajonas
Šilėnų kaimas ir paštas
Lithuania, USSR (53-54)

Palinkėjome "gero vėjo"

Trečiadienį iš Kennedy lėktuvų stoties išvyko į Lietuvą labai didelė Amerikos lietuvių turistų grupė. Jų artimieji ir keli iš "Laisvės" pastogės su jais atsisveikinome ir palinkėjome laimingos kelionės, kaip dabar sakoma, "gero vėjo." Kai šiuos žodžius skaitysite, jie jau, be abejo, bus Lietuvos sostinėje senajame Vilniuje.

Šioje 39 asmenų grupėje matėsi man labai seniai ir labai gerai pažįstamos kelios mūsų judėjimo draugės. Rodos, jau antru kartu į Lietuvą išvyko waterburietės "Laisvės" korespondentė Yenkeliūnienė ir Ulozienė. O kas mane labiausiai pradžiugino, tai mūsų smarkiosios veikėjos, čia gimusios čikagietės — Nellie de Schaaf ir Mildreda Fribergienė. Nellie yra laikraščio "Vilnies" angliško skyriaus redaktorė, o Mildreda ilgametė "Vilnies" buhalterė (knygvedė).

Dabar lauksime visų turistų laimingai sugrįžtant. Kas mane stebino, tai kad šioje skaitlingoje grupėje nepastebėjau nė vieno man pažįstamo lietuvio iš Detroito.

Beje, rugpiūčio pradžioje vyks dar viena Amerikos lietuvių turistų grupė. O kadangi toje grupėje bus net keletas plačiai žinomų veikliu niujorkiečiu, tai girdėjau, kad jai bus ruošiamos "Laisvės" salėje gražios išleistuvės. Lauksime ir ruošimės dalyvauti. **Rep.**

Paskutinis pakvietimas

Ši sekmadienį, liepos 16 d., Kings Point Parke, area 7, Great Necke įvyksta visų laukiamas piknikas. Pradžia 11 val.

Šeimininkės pasižadėjo pagaminti skanius pietus, kurie bus pateikti 1 valandą. O kad tyrame ore po lapotais medžiais skaniau pietauti, tai visi žino.

Kviečiame visus atsilankyti į šį šaunų pikniką. Bus malonu pasimatyti su savo gerais draugais, pasikalbėti, pasidalyti mintimis, pasigrožėti gamta, linksmai ir naudingai laiką praleisti šiame šauniame piknike.

Iki pasimatymo!

Jeigu lytų, tai parengimas būtų laikomas "Laisvės" svetainėje, Ozone Parke.

P. Bečis

PAS ČIURLIUS PAKEISTA DATA

Anksčiau buvo manoma, kad pietūs pas Čiurlius, Pattenburg, N. J., įvyks rugpiūčio 6 d.

Dabar pakeista į **rugpiūčio 13 d.**

Prašome įsitėmyti datą ir dalyvauti tą dieną pas Čiurlius. Dėl daugiau informacijų, sekite skelbimus.

PRAKTIŠKI PATARIMAI

Kaip apsisaugoti nuo skruzdėlių

Sustojus gamtoje poilsiui, neretai įsipyksta skruzdėlės. Norint apsaugoti nuo jų cukrų ir kitą maistą, reikia aplink kuprines su produktais supilti ploną pylimėlį iš laužo pelenų. Nė viena skruzdėlė neperžengs šios kilūties.

Parengimų kalendorius

IŠLEISTUVĖS

ALDLD 1 kuopa ruošia išleistuves trečiajai grupei vykstant Lietuvon. Prašome vietinių ir iš apylinkės dalyvauti šiame pokylyje. Įvyks liepos 29 d., "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Pradžia 5 val. vakare.

Bus daugiau informacijų pranešta apie viršminėtą parengimą.

Rugpiūčio 6 d., 1 val. Aido choro "iškilmė" įvyks pas Jona ir Julę Lazauskus—jų darže, South Ozone Parke.

Atsitikime lietaus, bus perkelta į "Laisvės" salę. Del rezervaciios, skambinkite Lilijai, MI 1-6887.

Rugpiūčio 13 d., 12 val. Pattenburg, N. J., pietūs pas Čiurlius. (Sekite skelbimus.)

Rugpiūčio 20 d., LLD 185 kp. pietūs, Forest Parke.

Rugsėio 23 d. Aido choro banketas Laisvės salėje, Ozone Parke.

Spalio 22 d., LLD 2 Apsk. konferencija, Harrison, N. Jersey.

Spalio 29 d., LDS 3 Aps. konferencija.

Lankričio 19 d. LDS 13 kp. parengimas Laisvės salėje, Ozone Parke, N. Y. Pradžia 2 val. popiet.

8 Priežastys kodėl Podarogifts, Inc., pritraukia tūkstančius naujų klientų, kurie siunčia

DOVANAS Į USSR

1. Jiems nereikia eikvoti laiko supirkti ir vežti pakietus į išsiunmo raštines.
2. Jiems nereikia spėlioti mieras arba spalvas.
3. Jie sutaupo ant visų muitų, pakavimo ir išsiuntimo lėšų.
4. Jie išsirenka tam tikros rūšies dovanas kaip tai: Automobilių, motorcyklą, televisorių, radiją, šaldytuvą, arba —
5. Jie gali pirkti PREKINĮ PIRKIMO UŽSAKYMĄ, su kuriuo jų giminės gali įsigyti prekę pagal jų pasirinkimą, specialiai Vneshposyltorge.

DOLERINĖS KRAUTUVĖS

6. Jų giminės gali gauti pažymėtų vaigių, audinių, drabužių ir batų pagal jų skonį ir pritaikymą.
7. Jie sutaupo laiko, nes nereikia naudoti transatlantinį persiuntimą.
8. Jie sutaupo pinigų, už tai, kad prekės DOLERINĖSE KRAUTUVĖSE apkainuotos labai žemai.

Užeikite į Mūsų Parodų Rūmus New Yorko Mieste!

Siųskite užsakymus ar klausimus į:

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South, New York, N. Y. 10003

Tel. 212—228-9547

(Vienatinis atstovas dėl dovanų Jungtinėse Valstijose)

Arba į sekamus skyrius:

COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
45 West 45th St., New York, N. Y. 10036
Tel. 212 CI 5-7905
* * *
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Str., Philadelphia, Pa., 19106
Tel. 215 WA 5-3455
* * *
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11216
Tel. 212 IN 7-5522